

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Jeppe Stephansen
Nejrupvej 44
Houe
7620 Lemvig

Den 3. august 2020

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk

Sagsnr.: 09.17.19P19-6-20

Ref.: LAKF
Dir.tlf.: 9663 1419

§ 16a-miljøgodkendelse af husdyrbrug

CVR-nr. 35548297

P-nr. 1019024217

Nejrupvej 44, 7620 Lemvig

matrikel 23c, Præstegården, Hove

V. Klinkby, 2019

Godkendelse af den 3. august 2020

Annoncedato den 5. august 2020

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	3
1. Læsevejledning.....	4
1.1. Beskrivelse af projektet.....	6
1.2. Afgørelse.....	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen	7
1.4. Vilkår og generelle regler	10
1.4.1. Generelle krav	13
1.5. Offentlighed og høring	14
1.6. Klagevejledning	16
2. Generelle forhold.....	18
2.1. Meddelelsespligt.....	18
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud.....	18
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	18
3. Anlægsbeskrivelse.....	20
3.1. Lokalisering.....	20
3.1.1. Landskabelige forhold	21
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management.....	22
3.2.1. Produktionsareal	22
3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak.....	23
3.2.3. BAT-emissionsgrænseværdi.....	24
3.3. Gener	24
3.3.1. Lugt	24
3.3.2. Støj.....	25
3.3.3. Lys.....	27
3.3.4. Fluor og skadedyr.....	27
3.3.5. Støv	27
3.3.6. Transport	28
3.4. Forurening.....	28
3.4.1. Spildevand herunder regnvand	28
3.4.2. Husdyrgødning og foder	29
3.4.3. Affald.....	29
3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer.....	30
3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld	31
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	32
3.5.1. Beskyttet natur	32
3.5.2. Habitatvurdering	34
4. Bilag IV-arter.....	36
Bilag	41
Bilag 1: Ansøgning.....	42
Bilag 2: Oversigtskort med produktionsareal	55
Bilag 3: Situationsplan med afløbsforhold	56
Bilag 4: Retningslinjer for fluebekæmpelse	57
Bilag 5: Ammoniakdepositionsberegninger på nærtliggende natur....	63
Bilag 6: Oversigtskort over området.....	64
Bilag 7: Miljøkonsekvensrapport	65
Bilag 8: Beredskabsplan	70

Datablad

Ansøger	LandboThy Silstrupparken 2 7700 Thisted jr@landbothy.dk for Jeppe Stephansen Nejrupvej 44 7620 Lemvig
Husdyrbrugets adresse	Nejrupvej 44 7620 Lemvig
Matrikelnummer	23c, Præstegården, Hove
Virksomhedens art	Malkekvæg
Kontaktperson	Jeppe Stephansen Nejrupvej 44 7620 Lemvig Tlf.: 60 49 82 59 vesterklinkby@gmail.com
CVR-nummer	35 54 82 97
CHR-nummer	55 975
P-nummer	1019024217
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	V. Klinkby, 2017 https://skraafoto.kortforsyningen.dk Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

1. Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er husdyrbruget beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., LBK nr. 520 af 1. maj 2019, herafter også kaldet Husdyrbrugloven.

---

*Miljøgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at staldanlægget på Nejrupvej 44, 7620 Lemvig godkendes til fortsat hold af malkekvæg med opdræt på husdyrbrugets produktionsareal.

Projektet indebærer yderligere, at kostalden udvides med en ny tilbygning til køer og kvier, at pladsen til kalve og kvier udvides, og at der etableres et nyt foderhus på 375 m².

Ansøgningen er indsendt den 4. februar 2020 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 217 088.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Godkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbruglovens § 16a, stk. 1, da ammoniakemissionen fra det søgte projekt overstiger 3.500 kg N/år.

Husdyrbrugets miljøtilladelse fra 2019 bortfalder, når denne afgørelse tages i brug.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel udlednings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 3. august 2020.

Lars Risager Faarkrog
Miljøsagsbehandler

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Det søgte projekt indebærer, at der på et eksisterende husdyrbrug opføres nye staldbygninger, et nyt foderhus og at den eksisterende malkekvægbesætning udvides.

Projektet udløser herved godkendelsespligt efter Husdyrbruglovens § 16a, stk. 1, da ammoniakemissionen fra husdyrbruget overstiger 3.500 kg N/år.

Staldanlægget ses på oversigtskort, bilag 2, side 55.

Generelle særkender ved malkekvægsproduktion

Malkekvægproduktion er kendetegnet ved en tæt sammenhæng mellem mark og stald. Dyreholdet fodres primært med grovfoder i form af græs- og majsensilage, som avles på bedriftens marker og oplagres i ensilagesiloer på ejendommen eller i markstakke nær ejendommen.

Ungdyr sættes normalt på græs i sommerperioden.

På staldanlægget er der to primære arbejds gange: fodring og malkning. Der fodres og malkes normalt to til tre gange i døgnnet, hver dag året rundt. Fodringen af de større ungdyr og malkekøerne er normalt automatiseret og foregår ved brug af større fodervogne og traktorer. Småkalve fodres normalt manuelt, hvor de flere daglige fodringer kombineres med sundhedstjek. Malkningen er normalt stærkt automatiseret og foregår i malkestalde eller malkekarusseller, hvor malkesystemet betjenes af medarbejdere, eller i malkerobotter, hvor malkningen er fuldautomatisk og arbejdsindsatsen i høj grad består i at overvåge robotens funktion.

Kvægstalde er normalt indrettet og opdelt i forskellige sektioner: dybstrøelsesafsnit til kælvende kvier og køer, kalvehytter med dybstrøelse til småkalve og sengestalde med båse til malkekøer, goldkøer og større ungdyr. I dybstrøelsesstalde anvendes der halm eller anden strøelse, som skaber en gødningsmåtte, der muges ud efter behov. Sengestalde er indrettet med gyllesystemer hvor flydende husdyrgødning opsamles i gyllekummer eller ajledræn under staldgulvet og føres via fortank og pumpeledning til husdyrbrugets gyllebeholdere. Dyreholdet fodres primært med grovfoder i form af ensilage af græs og majs og der suppleres med tilskudsfoder, for eksempel grøntpiller, melasse, roer eller korn. Tilskudsfoderet tilsættes normalt mineral- og vitaminblandinger med enzymer og andre mikronæringsstoffer.

Det er kendetegnende for malkekvægbesætninger i forhold til andre produktionsgrene af husdyrbrug, at staldanlæggene er stort dimensionerede med lange og høje stalde og store plansi-
loanlæg.

Der anvendes normalt ikke mekanisk ventilation i malkekvægbesætninger, og kvægstalde kendetegnes ved tagkonstruktioner, som er åbne i kip og lange åbne sidefacader med "gardiner" der kan regulere luftgennemstrømningen i stalden.

Fluer, støj fra fodring og malkeanlæg og et stort antal interne transportere er almindelige indvirkninger, som kan forventes fra malkekvægbesætninger.

Foranstaltninger mod skadelige indvirkninger på miljøet

Det er ved sagens behandling konstateret, at det søgte projekt overholder de fastsatte beskyttelsesniveauer for ammoniak i Husdyrbruksloven. BAT overholdes ved anvendelse af BAT-staldsystem i den nye tilbygning til kostalden, samt udvidelse af pladsen til kalve og kvier.

Husdyrbruget er lokaliseret i en så tilstrækkelig afstand fra særlig ammoniakfølsom natur og natur, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder potentielle levesteder for Bilag IV-arter, at projektet i sig selv ikke vurderes at medføre risiko for skadevirkninger som følge af ammoniakemissioner fra staldanlægget, eller risiko for påvirkning af Bilag IV-arter som følge af husdyrbrugets aktiviteter.

Naturen i Lemvig Kommune er generelt presset af en høj baggrundsbelastning fra ammoniak. Hvor det søgte projekt isoleret set ikke vurderes at have en væsentlig virkning på tilstanden af naturen, så kan det ikke afvises, at baggrundsbelastningen medfører en gradvis forringelse af den biologiske mangfoldighed i kommunen.

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde de generelle regler for husdyrbrug om indretning og drift i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder krav om tæthed og styrke af gyllekanaler, rørføringer, gyllebeholdere, mv.

Husdyrbruget har en beredskabsplan som skal følges ved driftsforstyrrelser og miljøuheld. Der er krav til håndtering og bortskaffelse af affald, forbud mod oplag af forurenende stoffer ved overfladeafløb, og krav om effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr, herunder rottebekæmpelse.

Der er krav om god staldhygiejne, så lugtbidrag til omgivelser reduceres og forebygges.

Der stilles støjvilkår, så omboende beskyttes mod væsentlige støjbelastninger.

Det vurderes heraf, at husdyrbruget drives uden væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand og uden væsentlig risiko for tilstandsændringer af beskyttet natur.

Det er Lemvig Kommunes samlede vurdering, at driften af det eksisterende staldanlæg kan godkendes efter den nye husdyrregulering uden at det vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår og generelle regler

Udover de nedenstående vilkår er husdyrbruget ved ibrugtagningen af denne godkendelse forpligtet til at overholde generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se afsnit 1.4.1.

Miljøgodkendelsen meddeles på nedenstående vilkår:

1. Produktionsareal

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre et produktionsareal på **3.000 m²**, fordelt på

1.320 m² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) (malkekøer, kvier og stude)

1.172 m² dybstrøelse (alle kvægtyper)

440 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb (malkekøer, kvier og stude)

68 m² spaltegulvbokse (malkekøer, kvier og stude)

2. Tilbygning til kostalden

Tilbygningen til kostalden skal dimensioneres som beskrevet i ansøgningen og lokaliseres som vist i bilag 2, side 55.

Tilbygningen må ikke opføres uden forudgående tilladelse til udledning af overfladevand og byggetilladelse.

3. Nyt foderhus

Det projekterede foderhus skal dimensioneres som beskrevet i ansøgningen og lokaliseres som vist i bilag 3, side 56.

Foderhusets grundplan må udgøre op til 375 m².

Foderhuset må ikke opføres uden forudgående tilladelse til udledning af overfladevand og byggetilladelse.

4. Udvidelse af plads til kalve og kvier

Udvidelsen af pladsen til kalve og kvier skal lokaliseres og dimensioneres som vist i bilag 2, side 55.

5. Egenkontrol med markstakke

Der skal tages fotos af nyetablerede markstakke med komposteret husdyrgødning på ejendommen inden de overdækkes, og umiddelbart efter overdækning.

Senest en uge efter, at etablering af en markstak er påbegyndt, skal fotos indsendes til Lemvig Kommune på teknik@lemvig.dk, tekst til emnefelt: *Markstak – Nejrupvej 44*.

6. Rengøring og staldhygiejne

Påvirkning af omgivelserne fra staldanlægget skal begrænses ved opretholdelse af en god staldhygiejne. Foder- og gødningsrester fjernes efter behov, så der ikke opstår uhygiejniske forhold med lugtgener og mulighed for opformering af fluer og andre skadedyr.

7. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager om støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledning.

8. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

Der skal udføres flue- og skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Retningslinjerne er vedlagt i bilag 4, side 57.

9. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af jord og vandmiljø via overfladeafløb til nedsivning og dræn på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres på en måde, der giver risiko for udledning af forurenende stoffer til overfladeafløb, som leder til nedsivning eller dræn.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand, restvand eller lignende.

10. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb i nærheden.

Affaldsoplaget skal være placeret på en sådan måde at et eventuelt spild ikke kan løbe i afløb, ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende.

Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal denne indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

11. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbssikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

12. Beredskabsplan

Husdyrbrugets beredskabsplan skal løbende opdateres og beredskabsplanen skal opbevares på husdyrbruget og være tilgængelig for alle ansatte.

Beredskabsplanen skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

13. Unormale driftssituationer

Ved hændelser eller uheld, som indebærer risiko for miljøskade, skal husdyrbruget handle i overensstemmelse med beredskabsplanen.

Ved hændelser eller uheld, som indebærer risiko for miljøskade, og som ikke er beskrevet i beredskabsplanen, skal husdyrbruget kontakte beredskabet via 1-1-2 og følge beredskabets instrukser.

14. Driftens ophør

Ved husdyrbrugets fuldstændige ophør skal der ske oprydning og rengøring af alle stalde, opbevaringsanlæg og udendørs arealer.

Driftsherren skal orientere tilsynsmyndigheden senest to uger efter ophør.

Gyllekanaler og rørføringer skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.

Husdyrgødning og vaskevand fra husdyrbruget skal føres til husdyrbrugets gyllebeholdere og udbringes eller flyttes inden for en rimelig tid, dog senest inden for et år efter driftens ophør.

Olieoplæg, kemikalier og affald som hidrører husdyrbrugets drift skal bortskaffes efter gældende regler og senest tre måneder efter driftens ophør.

1.4.1. Generelle krav

Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017, § 38 indebærer et generelt krav om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvensradius (385 m), interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 4 ugers høring. Følgende er hørt:

- Nejrupvej 33, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 36, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 37, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 39, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 40, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 44, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 45, 7620 Lemvig
- Nejrupvej 47, 7620 Lemvig
- Refskovvej 35, 7620 Lemvig
- Refskovvej 38, 7620 Lemvig
- Refskovvej 39, 7620 Lemvig
- Skærtøft 7, 7620 Lemvig
- Toelbjergvej 11, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum, mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Lemvig Kommune har ikke modtaget høringssvar ved nabohøringen.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 5. august 2020 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Nejrupvej 44, 7620 Lemvig
- LandboThy, jr@landbothy.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftstraadet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84-87, herunder husdyrbrugets ejer og enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 2. september 2020.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbruglovens § 90.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,*
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller*
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.*

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 16a har ikke opsættende virkning med

mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansøgning til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 70.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden forudgående godkendelse af Lemvig Kommune.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Der søges godkendelse til at fortsætte produktionen af malkekvæg med opdræt og til at etablere 375 m² foderhus, en ny tilbygning til kostalden og til at udvide arealet med kalve og kvier.

Afgørelsen anses for at være taget i brug når den er meddelt, hvorefter husdyrbruget reguleres efter stipladsmodellen.

Godkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Det betyder, at tilbygningen til kostalden, udvidelse af plads til kalve og kvier og foderhus og produktionsareal i lade skal være etableret inden for 6 år efter at denne afgørelse er meddelt.

Hvis godkendelsen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

2.3 Revurdering og retsbeskyttelse

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrbrugloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud til et husdyrbrug om at nedbringe forurening, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en § 16a-godkendelse.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Staldanlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 fremgår af tabel 1.

Afstandskravene er gældende ved nyetableringer af husdyranlæg, gødnings- og ensilageanlæg. Dette omfatter tilbygningen til kostalden, udvidelsen til kalve og kvier og foderhuset. Afstande er derfor opmålt fra nærmeste hjørne af disse etableringer.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Klinkby)	1,2 km	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v.	>1 km	50 m
Nærmeste nabobeboelse (Nejrupvej 40)	204 m	50 m
Vandforsyningsanlæg (ikke almen) (Toelbjergvej 5)	710 m	25 m
Vandforsyningsanlæg (almen) (Houe Vandværk)	720 m	50 m
Vandløb, dræn og søer (Vandhul på ejendommen)	53 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Nejrupvej)	45 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (ukendt)	>200 m	25 m
Beboelse på ejendommen	38 m	15 m
Naboskel	61 m	30 m

Der er cirka 2 km til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 7.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet overholder de generelle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8.

Lemvig Kommune konstaterer, at det projekterede foderhus opfylder betingelserne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 10 om anmeldelse af driftsbygninger på husdyrbrug, herunder at foderhuset er erhvervsmæssigt nødvendigt. Foderhuset udgør således et grundareal på 375 m², mens den nye tilbygning til kostalden udgør cirka 455 m² og udvidelsen af pladsen til kalve og kvier til cirka 198 m².

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at nybyggeri skal dimensioneres og lokaliseres som ansøgt, så det sikres, at husdyrbruglovens afstandskrav og for hvad angår tilbygning til kostald, foderhuset, og udvidelsen af pladsen til kalve og kvier, så forudsætningen om erhvervsmæssig nødvendighed er opfyldt.

3.1.1. Landskabelige forhold

Landskab og geologi

V. Klinkby ligger i den allernordligste del af landskabskarakterområdet Bonnet Morænelandskab, nær overgangen til landskabskarakterområderne Lemvig Morænelandskab mod nord og øst og Bovbjerg Morænelandskab mod vest og syd.

Nejrupvej har et karakteristisk, snoet forløb fra Klinkby mod vest. Et par kilometer vest for Klinkby krydser Nejrupvej for anden gang jernbanen og drejer mod Hygum Bakker i nord.

V. Klinkby passeres som den sidste større gård i en række af gårde og enkeltbeboelser ved Nejrupvej, inden jernbaneoverskæringen.

Fra Klinkby ad Nejrupvej er landskabet lukket, hvor den første jernbaneoverskæring, spredte bebyggelser og et kuperet morænelandskab med sporadiske mindre beplantninger skaber et uroligt og strukturløst landskab.

Først når V. Klinkby er passeret, åbner landskabet sig med de højere liggende Hygum Bakker mod nord og det lavere liggende vestkystlandskab med Ferring Sø og Vesperne på den anden side af hovedopholdslinjen.

V. Klinkby ligger uden for områder med særlig landskabelig værdi og uden for geologisk bevaringsværdige områder.

Projektets indvirkning på de landskabelige værdier

Den nuværende bygningsmasse udgør cirka 5.000 m² staldbygninger, maskinhus, lader, beboelse, mv., cirka 2.500 m² plansilo og 1.800 m² gyllebeholdere.

Det nye foderhus udgør cirka 375 m². Udvidelsen til kostalden udgør cirka 455 m² og udvidelsen til arealet med kalveytter udgør cirka 198 m². Ovennævnte udvidelser sker i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Byggerierne vurderes ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende landskab.

Foderladen vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendig, da den sikrer at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet af foder til ejendommens husdyrproduktion.

Fortidsminder, kulturhistorie og beskyttelseslinjer

V. Klinkby og det projekterede byggeri ligger udenfor fredninger, fortidsmindebeskyttelseslinjer, kulturhistoriske udpegninger og særlige kulturmiljøer, kystnærhedszonen, strand- og klitbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer, å- og søbeskyttelseslinjer og er ikke i konflikt med udpegninger eller retningslinjer i kommuneplanen i øvrigt.

Yderligere information i forhold til Museumsloven og byggeprojekter kan findes via

<http://www.holstebro-museum.dk/arbejdsomraader/landarkaeologi/skal-du-grave.aspx>

Det anbefales altid at kontakte Holstebro Museum forud for opstart af byggeprojekter.

Samlet vurdering

Det søgte projekt vurderes ikke at have et omfang, som vil påvirke oplevelsen af de landskabelige værdier eller landskabets geologiske fortælling.

Projektet vurderes ikke at påvirke kulturhistoriske interesser eller i øvrigt at være i konflikt med andre udpegninger eller planlægningsmæssige interesser.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har beskrevet husdyrbruget og det søgte projekt i en miljøteknisk beskrivelse, vedlagt som bilag 1, side 42, og i en miljøkonsekvensrapport, vedlagt som bilag 7, side 65.

3.2.1. Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Det samlede produktionsareal er i den digitale ansøgning, skema 217 088, oplyst til 3.000 m² og ansøger har optegnet produktionsarealet på oversigtskort, se bilag 2, side 55.

Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019, § 38 indebærer et generelt krav om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak

Lemvig Kommune vurderer generelt, at det er bedste tilgængelige teknik at opbevare fast husdyrgødning på møddingsplads inden udbringning, og at det generelt bør tilstræbes at undgå og minimere brugen af markstakke.

Fast gødning (dybstrøelse) opbevares på møddingspladsen og komposteret dybstrøelse opbevares i markstakke.

Det er tilladt at etablere markstakke med husdyrgødningsbase-ret kompost på de betingelser, som følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15. For at sikre, at eventuelle markstakke etableres på tilfredsstillende vis, stiller Lemvig Kommune vilkår om egenkontrol med markstak. Vilkåret er kun relevant i det tilfælde, at der etableres markstak.

Det er blandt andet et generelt krav, at der føres årlig optegnelse over oplaget, herunder oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering. Optegnelserne skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Lemvig Kommune vurderer, at en del af dette krav kan opfyldes ved som egenkontrol at tage fotos af nyetablerede markstakke før og efter, at de overdækkes og indsende disse fotos til Lemvig Kommune.

Fotos før overdækningen kan vise, om den faste gødning er homogen og kompostlignende. Fotos efter overdækningen kan vise, at overdækningen er tætsluttende og sikrer mod indsivende regnvand.

Denne procedure betragtes som en specifik udmøntning af den generelle regel og derved en skærpelse. Proceduren formuleres derfor som et vilkår. Ved at orientere kommunen allerede i for-

bindelse med etableringen af markstakken, har tilsynsmyndigheden mulighed for at vurdere, om en markstak opfylder § 15. Unødige miljøpåvirkninger undgås, og proceduren vurderes i øvrigt ikke at være tids- eller omkostningskrævende ud over de ressourcer, der alligevel skal afsættes til at opfylde det generelle krav om optegnelse af markstakke.

Det bemærkes, at fotos skal suppleres med oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering (fx på luftfoto eller ved GPS-koordinater), for at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15.

Ved at opfylde vilkår om egenkontrol med markstakke, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, vurderes opbevaring af fast gødning på ejendommen at leve op til BAT.

3.2.3. BAT-emissionsgrænseværdi

Tilbygningen til kostalden etableres med fast drænet gulv med skraber og ajle afløb. Udvidelsen af pladsen til kalvehytter etableres som dybstrøelsesareal med fast bund med afløb til opsamlingsbeholder.

Det samlede vejledende BAT-krav for ammoniakemission er 3.765 kg N/år, beregnet i den digitale ansøgning 217 088 og jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens krav om reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Det søgte projekt overholder BAT-kravet med en samlet ammoniakemission på 3.765 kg N/år.

Der stilles vilkår om det søgte produktionsareal, så forudsætningerne for den beregnede ammoniakemission fastholdes.

3.3. Gener

Ansøger har beskrevet de potentielle gener ved den søgte drift og hvordan de potentielle gener forebygges og begrænses, se bilag 1, side 46.

3.3.1. Lugt

Der er forskellige beskyttelsesniveauer for lugt, afhængig af områdetypen.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener. Det medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen.

Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for samlede bebyggelser og enkelt beboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg. Der er dog skærpede afstandskrav til samlede bebyggelser, som ofte kan være landsbysamfund med institutioner og større boligområder.

Afstandskrav og de faktiske afstande i tabellen herunder er beregnet fra staldanlæggets beregningsmæssige lugtcentrum til nærmeste hushjørne ved enkeltbeboelser og samlede bebyggelser, og til nærmeste udpegede byzone.

Lugtemissionsberegningen er baseret på lugtemissionstal, som forudsætter at der er gode staldhygiejniske forhold, herunder at der udføres jævnlig og effektiv rengøring af alle staldafsnit. Dette fastholdes i godkendelsens vilkår.

Lugtgenafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 217 088.

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Nejrupvej 39	96,4 meter	351,5 meter
Nejrupvej 47	96,4 meter	298,1 meter
Enkelt beboelse i samlet bebyggelse		
Knagesvej 16, Klinkby	227,2 meter	1.255 m
Byzone		
Præstegården, Hove	342,3 meter	1.257,6 m

Beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Lugtbidraget vurderes ikke at være til væsentlig gene for omboende.

3.3.2. Støj

De primære støjkloder er de periodevise transporter til og fra husdyrbruget ved ensilering og gylleudbringning og daglige interne transporter med fodervogne og traktorer, samt støj fra malkeanlæg (kompressorer, mv.). Højtryksrensere, korntørningsanlæg, dyreholdet og ventilationsanlæg er andre kilder til støj.

Lemvig Kommune stiller vilkår om maksimalt tilladte støjniveauer ved nabobeboelser, som svarer til områdetype 3, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder: <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/1984/87-503-5287-4/pdf/87-503-5287-4.pdf>.

Den nærmeste nabobeboelse ligger cirka 176 meter fra de nærmeste områder på husdyrbruget, hvor der kan forventes støjende aktiviteter.

Lemvig Kommune vurderer ud fra de støjende aktiviteter og afstanden til nabobeboelse, at det er relevant at stille vilkår om støjgrænser. Støjvilkåret fastsættes som støjgrænserne for områdetype 3 i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1984.

Under idealforhold reduceres støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 176 meter fra kilden være reduceret med cirka 57 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) i nattetimer (som gennemsnit i løbet af en halv time), bør støjklager på anlægget således ikke overstige 97 dB(A), under forudsætning af, at der er ideelle forhold. I praksis vil bygninger og læhegn dog dæmpe lydens spredning.

Maskiner og udstyr som minilæssere, vakuumpumper og højtryksrensere har støjbidrag på 90 – 105 dB(A) og kan altså overskride 97 dB(A).

Brugen af støjende maskiner og udstyr bør derfor i det omfang at det er muligt afgrænses til dagtimerne.

Støjvilkår omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men ikke transporter uden for selve ejendommen. Færdsel på Nejrupvej kan altså ikke reguleres i denne godkendelse.

Ved berettigede støjklager kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger og om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af lydisolering af bygninger, støjvolde eller anden placering af støjklager.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende også ved andre landbrugsejendomme. Støjvilkåret skal overholdes både i beboelser og på udendørs opholdsarealer.

3.3.3. Lys

Lysforhold er beskrevet af ansøger i bilag 1, side 47.

Lys fra udvidelsen til kostalden, arealet der inddrages til kalvebokse og lys fra det projekterede foderhus vurderes ikke at påvirke omgivelserne i væsentlig grad, da bygningerne delvist er afskærmet af den eksisterende bygningsmasse og da der ikke skal anvendes særligt stærke lyskilder i eller omkring disse bygninger efter mørkets frembrud.

De eksisterende lyskilder på husdyrbruget vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene for omboende.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Tiltag mod skadedyr er beskrevet af ansøger i bilag 1, side 46.

Husdyrbrug bør generelt bekæmpe fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet, nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne ses i bilag 4, side 57.

Malkekvægbesætninger kan erfaringsmæssigt give anledning til fluer, særligt fra dybstrølesstalde og stalde med småkalve.

Det er derfor vigtigt at have særlig fokus på en effektiv bekæmpelse af fluer for at forebygge fluegener.

Husdyrgødning- og foderoplag på husdyrbrug kan skabe tilhold af skadedyr (mus, rotter, mv.).

Husdyrbruget kan medføre væsentlige gener i nærområdet, hvis der ikke udvises en forebyggende og effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at husdyrbruget skal udføre flue- og skadedyrsbekæmpelse jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet.

3.3.5. Støv

Det søgte projekt indebærer ikke nye aktiviteter på ejendommen, som kan give flere støvgener. Husdyrbrugets daglige drift i øvrigt indebærer ikke særligt støvende aktiviteter. Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte støvreducerende vilkår.

Lemvig Kommune finder ikke, at der er anledning til at stille skærpende vilkår om begrænsning af støvgener.

Opstår der væsentlige støvgener, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget støvdæpende tiltag.

3.3.6. Transport

Ansøger har beskrevet transportforhold i bilag 1, side 47.

Det er god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften sker ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antal og type af transporter til og fra husdyrbruget ændres ikke i væsentlig grad som følge af det søgte projekt.

De eksisterende til- og frakørselsforhold vurderes at være tilstrækkelige for husdyrbruget.

3.4. Forurening

Ansøgers miljøtekniske beskrivelse, vedlagt i bilag 1, side 52, beskriver potentiel forurening ved den søgte drift og hvordan forurening forebygges og begrænses.

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Tagvand fra ejendommen afledes til Hygum Nor via Strande Enge Landkanal. Tagvand fra kostalden ledes via vandhullet på ejendommen. Afløbsforhold for tagvand er indtegnet på situationssplan i bilag 2 og 3, side 55 og 56 (blå linjeføringer).

Der opføres nye tagflader i projektet, hvilket medfører krav om forudgående tilladelse til udledning af overfladevand.

Det anbefales at søge udledningstilladelse i sammenhæng med ansøgning om byggetilladelse til foderhus og tilbygning til kostalden.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af regnvand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for udledning af overfladevand, spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

For at forhindre, at jord og vandmiljø forurenes unødigt ved bortskaffelse af vaskevand og restvand, for eksempel fra vask af bygninger, maskiner, mv., stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der ikke må hældes nogen former for vaskevand, restvand eller andre flydende stoffer i overfladeafløb.

Lemvig Kommune følger i øvrigt op på husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Opbevaringsanlæg, husdyrgødningsproduktion og opbevaringskapacitet er beskrevet af ansøger. Der er cirka 7.380 m³ opbevaringskapacitet ved ansøgt drift, svarende til 12 måneders gylleproduktion, restvand, mv.

Lemvig Kommune stiller vilkår for egenkontrollen ved etablering af markstakke, se afsnit 3.2.2.

EU's foderhygiejneforordning stiller en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskinel, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarerstyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af flydende husdyrgødning eller foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves, herunder at der til enhver tid er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning.

Lemvig Kommune kontrollerer ved de rutinemæssige miljøtilsyn på husdyrbruget, at husdyrgødnings- og foderoplæg er korrekt etableret og anvendes i den daglige drift uden risiko for væsentlige miljøpåvirkninger. Herunder kontrolleres det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

3.4.3. Affald

Husdyrbrugets affaldsproduktion er beskrevet af ansøger, se bilag 1, side 47.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv samt en forskrift for opbevaring af flydende farligt affald og råvarer, som husdyrbruget er forpligtet til at efterleve.

Affaldsguide og forskrift kan findes på nedenstående link:

<https://www.lemvig.dk/miljoe-og-vand/affald>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv.

Lemvig Kommune gennemgår husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn og anviser om nødvendigt korrekt opbevaring og bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer

Der er ikke beskrevet oplag af farlige råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget, ud over hvad er normalt for en malkekvægsbedrift.

For at forebygge forurening af vandmiljøet som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Forbuddet mod oplag og transport betyder, at områder omkring overfladeafløb skal friholdes for potentielt forurenende oplag og transporter, og at der ikke må anvendes miljøfarlige plantebekæmpelsesmidler nær afløb.

Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

Vilkår mod oplag og bortskaffelse af vaskevand og restvand omfatter alle overfladeafløb på husdyrbruget.

Udvidelsen af staldanlægget overholder afstandskravet på 25 meter til vandboringer.

For at forebygge spild af gylle stilles der vilkår om, at gyllevogne skal påfyldes på plads med fast bund og afløb til gyllesystem, eller at der alternativt skal benyttes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

Ved disse vilkår om overfladeafløb og gyllehåndtering vurderes opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer ikke at udgøre en miljørisiko på ejendommen.

Husdyrbruget er ikke et IE-brug og dermed ikke omfattet af reglerne om krav om udarbejdelse af basistilstandsrapport.

3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Risici for driftsforstyrrelser og uheld, og risikominimering er beskrevet i ejendommens beredskabsplan, bilag 8, side 70.

For at sikre, at der på husdyrbruget fortsat er opmærksomhed på at håndtere driftsforstyrrelser og uheld på betryggende vis, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at beredskabsplanen løbende skal opdateres, og at den skal være tilgængelig for husdyrbrugets ansatte.

Lemvig Kommune stiller yderligere vilkår om, at beredskabsplanen skal følges i tilfælde af hændelser eller uheld, som kan indebære risiko for miljøskade.

Hvis der sker hændelser eller uheld, der mærkbart berører miljøet, er Lemvig Kommune forpligtet til at påbyde ændrede eller nye vilkår, som begrænser miljøkonsekvenserne og som forhindrer at de pågældende hændelser eller uheld opstår igen. Kravet gælder dog ikke ved miljøuheld af en så alvorlig karakter, at reglerne om miljøskade i Husdyrbruglovens kapitel 5a overtrædes.

Lemvig Kommune vurderer ud fra ansøgers miljøtekniske redegørelse af husdyrbrugets drift, husdyrbrugets beredskabsplan og vilkår om at opdatere og følge beredskabsplanen, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

Husdyrbruget ligger i god afstand til beskyttede naturtyper.

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 - 30

Oversigtskort med beregnede depositioner ses i bilag 5, side 63.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner vil alle omgivelserne, herunder beskyttede naturområder, blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet stammer for en stor dels vedkommende fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til husdyrbruget på Nejrupvej 44, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen for området ved husdyrbruget er cirka 13 kg N/ha/år, jævnfør data fra Danmarks Miljøportal.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Anlægget ligger cirka 9 km vest for nærmeste kategori 1-natur, som er et overdrev nordøst for Lemvig By.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition på overdrevet fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Den totale ammoniaktilførsel på overdrevet fra husdyrbruget må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen er 13 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Anlægget ligger cirka 1,9 km NØ for overdrevarsarealer ved Vandborg Kirkeby og cirka 2 km ØSØ for overdrevarsarealer på østsiden af Søndervese. Begge overdrev er § 7-natur

Den totale ammoniaktilførsel på disse naturområder fra husdyrbruget må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition på begge overdrev fra projektet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, baggrundsbelastningen er cirka 13 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er naturtyperne hede, mose og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28.

Nærmeste kategori 3-natur er en mose og et overdrev, hhv. cirka 1,3 og 1,4 km vest for anlægget. Merdepositionen på begge naturtyper er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, hertil kommer baggrundsbelastningen.

Øvrig natur

Der ligger en sø på cirka 1.200 m² på husdyrbruget, sydøst for stuehuset. Cirka 250 meter vest for anlægget ligger et mindre vandhul.

Merdepositionen på sø og vandhul er beregnet til hhv. 1,7 og 0,2 kg N/ha/år.

Der er ikke andre registrerede § 3-beskyttede naturtyper inden for 800 meter af staldanlægget.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt.

Ammoniakdepositionen fra staldanlægget vurderes ikke at udgøre risiko for tilstandsændringer af de nærliggende vandhuller, da det søgte projekt kun indebærer en mindre merdeposition og da de to vandhuller ikke vurderes at være særligt ammoniakfølsomme.

Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget i sig selv vurderes samlet set ikke at indebære risiko for skadevirkning eller tilstandsændringer af beskyttet natur.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Husdyrbruget ligger cirka 3,3 km syd for Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39.

Af disse ligger H28 cirka 6,9 km øst for anlægget, F39 cirka 3,3 km nord for anlægget og F28 cirka 5,6 km øst for anlægget.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 28 er i Lemvig Kommune hovedsageligt strandengene ved Plet Enge og på Harboøre Tange. Truslerne for disse strandenge er u hensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpåvirkning og invasive arter.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 28 drejer sig i Lemvig Kommune om Hvinand og Toppet Skallesluger, som begge er trækfugle i området. Truslerne for disse arter er hovedsagelig forstyrrelser især i yngleperioden (maj-juli), prædation og forurening af fjorden så fødegrundlag (muslinger, snegle, fisk, krebs og vandplanter) forsvinder.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 39 drejer sig i Lemvig Kommune hovedsageligt om Alm. Ryle, Brushane,

Klyde og Hav- og Dværgerterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Der ligger en sø på cirka 1.200 m² sydvest for stuehuset, cirka 30 meter fra nærmeste stald.

Søen kan være levested for Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø og Strandtudsen, uden at disse arter dog konkret er registreret ved besigtigelse.

Lemvig Kommunes vurdering

Det konkrete projekt ligger cirka 3,3 km fra Natura 2000-område 28 (Nissum Bredning). Der er ikke andre Natura 2000-områder inden for en radius af 5 km af ejendommen.

Projektet vurderes på grund af afstanden til de pågældende Natura 2000-områder ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 28 eller andre Natura 2000-områder.

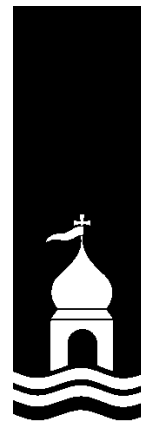
Der er beregnet en ammoniakmerdeposition på 1,3 kg N/ha/år til søen ved stuehuset, hertil kommer udvaskningen af ammoniak med regnvand fra staldanlægget, der er langt større.

Ammoniakmerdepositionen fra det søgte projekt i sig selv vurderes ikke at udgøre en væsentlig risiko for eventuelle bilag IV-arter, da der typisk allerede er en stor næringsstofpulje i vandhullet og ammoniakmerdepositionen udgør en relativ lille andel. Som følge af vandhullets beliggenhed nær landbrugsjord og vandhullets begrænsede størrelse, vurderes vandhullet at være næringsstofbelastet, og dermed ikke huse Bilag IV arter.

Det vurderes, at husdyrbrugsanlægget ikke giver anledning til forstyrrelser, støv, udledning eller anden påvirkning, der kan genere arterne på udpegningsgrundlaget.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes derfor ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 28 eller andre Natura 2000-områder.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus: Flagermusens sommerkvarter skal være beskyttet mod fjender og uforstyrret. Der skal være gode ind- og udflyvningsmuligheder, for eksempel fra træer eller bygninger, og det skal være nær flagermusens jagtområder, som er naturområder med større forekomster af flyvende insekter, gene over lavvandede søer, enge, heder og overdrev.

Om vinteren går flagermusen i dvale, vinterkvarteret skal være køligt, men frostfrit.

Enge, heder og overdrev omkring Ferring Sø og Veserne rummer potentielt fødegrundlag for insektædende flagermus, men området rummer kun sparsom bevoksning og spredt bebyggelse og dermed ikke gunstige ind- og udflyvningsmuligheder eller steder beskyttet mod fjender. Der er derfor ikke potentiale for en reel bestand af flagermus i nærområdet.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Overdrev, enge, moser og heder omkring Ferring Sø og Veserne er potentielle levesteder for birkemusen. Der er ikke potentielle levesteder i den umiddelbare nærhed af staldanlægget.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Der er ikke potentielle raste- eller levesteder for odderen i nærområdet.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø kan forekomme ved søen ved stuehuset og vandhul 250 meter vest for staldanlægget.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Strandtudsens kan forekomme ved søen ved stuehuset og vandhul 250 meter vest for staldanlægget.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Beskyttede sten- og jorddiger i nærområdet er potentielle levesteder for markfirbenet. Der er cirka 250 meter til nærmeste dige, vest for staldanlægget og samme afstand til jernbanen, som løber nord om staldanlægget.

Stor vandsalamander: Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved søer og vandhuller på bedriftens udbringningsarealer.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberi-

gelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Stor vandsalamander kan forekomme ved søen ved stuehuset og vandhullet 250 meter vest for staldanlægget.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Lemvig Kommunes vurdering

Husdyrbruget er beliggende i et område med intensiv landbrugsdrift og med mere end 1 km til de nærmeste større, sammenhængende naturområder. Med undtagelse af søen på husdyrbruget og det mindre vandhul mod vest, er der ikke uforstyrrede områder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget, som kan være potentielle levesteder for Bilag IV-arter.

Husdyrbrugets aktiviteter, herunder etableringen af tilbygning til kostald, nyt foderhus og udvidelse af pladsen til kalve og kvier, vurderes ikke at have et omfang, der påvirker eventuelle Bilag IV-arter.

Udvidelsen af dyreholdet på staldanlægget vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus.

Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplittning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018.

Bilag

Bilag 1: Ansøgning

Beskrivelser vedrørende miljøansøgning

Miljøansøgning efter §16a for kvægstalde med ammoniakemission over 3500 kg N

A. Grundoplysninger

Ændringer og udvidelser ved eksisterende anlæg tilhørende

Jeppe Stephansen, Nejrupvej 44, 7620 Lemvig.

CVR 35548297

Ejendomsnummer: 6650053105

Matr. nr. 23c Præstegården, Hove

CHR 55975

B. oplysninger om det ansøgte

B1 Projektet omfatter:

Den hidtidige anvendelse af staldene fortsætter, idet der dog udvides med opstaldning af køer og kvier i en tilbygning til kostalden

Der opføres et nyt foderhus umiddelbart nord for kostalden. 15m x 25m = 375 m³

Miljøtilladelse baseres fremover på anlæggets produktionsareal

B1 Den fremtidige produktion

Opstaldning af malkekøer i sengebåse og spalter (Kostalden) P-areal 1320 m²

Opstaldning af køer i sengebåse med fast gulv og skrabere (udvidelse af kostalden) 440 m²

Opstaldning af køer og kvier på dybstrøelse (Laden) P-areal 412 m²

Opstaldning af goldkøer og kvier i dybstrøelse med delvist spalteareal (Ungdyr 2) P-areal 130 m²

Opstaldning af køer og kvier i spaltegulvsbokse* (Ungdyr 2) P-areal 68 m²

Opstaldning af køer og kvier i dybstrøelse (Kælveafdeling) P-areal 139 m²

Opstaldning af småkalve 0-6 mdr. på dybstrøelse (Kælveafdeling) P-areal 38 m²

Opstaldning af småkalve 0-6 mdr. på dybstrøelse (Kalvehytter) P-areal 115 m²

Opstaldning af kalve 0-6 mdr. og kvier (Ungdyr 1) P-areal 40 m² + 100 m²

Opstaldning af alle kvægtyper (ved møddingspladsen) P-areal 198 m²

Produktionsareal i alt 3000 m²

*Da spaltegulvsbokse ikke findes i "Husdyrgodkendelse.dk", er der valgt staldsystemet Ammekøer og slagtekalve over 6 mdr.

Eksisterende bygninger jf BBR

1 Stuehus grundplan 134 m² (boligareal 200 m²)

3 Lade 400 m²

5 Lade 370 m²

7 Gl. staldbygning 560 m²

8 Kostald 1956 m²

8 Bygning ved kostald med kontor m.m. 400 m²

9 Maskinhus 1008 m²

Andre eksisterende installationer

Ensilageplads ca. 2000 m² i 4 køresiloer + randarealer i hver ende

Gylletank 4000 m³

Gylletank 2830 m³

Møddingsplads m kalvehytter

B2 Nye fremtidige bygninger

Udvidelse af kostalden med ca. $7 \times 66 \text{ m}^2 = 460 \text{ m}^2$ ud over nuværende areal med foderbord.

Nyt foderhus 375 m^2 placeret nord for kostalden

B4 Forhold til omgivelserne

Resume af de miljømæssige konsekvenser ved projektet

Der ændres ikke væsentligt på eksisterende bygningers fremtoning ved udvidelsen.

Der placeres et foderhus nord for kostalden, som var medtaget i nuværende tilladelse, men endnu ikke opført. Denne bygning afskærms delvist af bestående anlæg.

Lugtgenafstande i forhold til omkringboende i byzone, samlet bebyggelse og hos enkeltbolig er beregningsmæssigt overholdt. Der er ikke byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbeboelse indenfor geneafstanden, som overholdes med stor margin.

Bortset fra en sø nær ved anlægget og enkelte mindre vandhuller i det dyrkede landskab er der ikke beskyttet natur indenfor 1 km fra anlægget. Nærmeste mose og engområde ligger ca. 1300 m NV for anlægget og nærmeste mindre overdrev ligger ca. 1450 m vest for anlægget. Begge steder registreres en totaldeposition for ammoniak på $0,1 \text{ kg N}$. Der registreres ikke ammoniakdeposition i nærmeste kategori 2 natur, der ligger ca. 2 km fra anlægget eller i nærmeste kategori 1 natur, der ligger mere end 6 km fra anlægget.

Transporter til og fra ejendommen forventes at stige i begrænset omfang som følge af øget foderbehov til ejendommen og transport af en øget mængde gylle bort fra ejendommen ved en øget udnyttelse af anlægget.

Landskabelige hensyn

Nuværende anlæg er placeret i åbent landbrugsområde med sparsom beplantning. Der er ikke særlige kulturmiljøer, kirker eller andet i nærheden. Da der ikke ændres væsentligt på staldanlægget, ændres der ikke væsentligt på den nuværende fremtoning af bygningerne i landskabet. Udvidelsen af kostalden sker med en tilbygning på siden af nuværende stald, hvor tagkonstruktionen over nuværende foderbord ændres, for at harmonisere bygningen. Det nye foderhus placeres indenfor konturerne af de bestående bygninger, hvor der tidligere har været en mindre gylletank. Ændringerne vurderes ikke at ændre væsentligt på den landskabelige karakter. Der er ikke beskyttelseslinier eller fredninger nær anlægget, som berøres af projektet.

Biaktiviteter (særlige installationer m.m.)

Ingen

Byggetider og udnyttelse

Det begrænsede byggeri forventes igangsat i år 2020, hvorefter udvidelsen forventes taget i brug

Anlægs- og ejendomsoplysninger

Lokalisering og landskab (Bygningers placering)

Fremgår af vedhæftede filer med oversigtstetninger og landskabsmæssige forhold)

Afstande

	Ansøgt m	Nudrift m	Mindstekrav m
Byzone Klinkby	1200	1200	(300)
Samlet bebyggelse (ved Klinkby = byzonen)	1200	1200	(300)
Nabobeboelse mod vest	241	243	50

Nabobeboelse mod sydvest	340	340	50
Nabobeboelse mod sydøst	304	304	50
Nabobeboelse landbrug	195	195	50
Naboskel fra staldanlæg mindsteafstand	45	45	30
Vejskel Nejrupvej	25	25	15
Egen vandforsyning	-	-	25
Almen vandforsyning Houe vandværk boring	Øst 725	Øst 725	50
Almen vandforsyning Engbjerg vandværk	Nord 825	Nord 825	50
Vandløb eller dræn (fra nærmeste vandhul)	45	45	15
Egen beboelse	Uændret 9	9	15
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1 km	>1 km	25
Eng og moseområder mod NV	1300	1300	
Mindre overdrev, mose og eng mod V	1450	1450	
Mindre engområder ved Klinkby mod SØ	1500	1500	
Overdrev Søndervese kat. 2 natur	2033	2033	
Overdrev Vandborg kat. 2 natur	1968	1968	
Overdrev Kallesø kat. 2 natur	4700	4700	
Overdrev øst v. Tannebæk kat. 1 natur	6750	6750	
Hede nordøst v. Gjellerodde kat. 1 natur	6650	6650	

B5 Ammoniakpåvirkning

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat 2 Overdrev øst for Tørring	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat 1 overdrev Kabbel Hovedgård	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
se	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	1,0
se	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,6	1,2	5,6
Mose NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Hede Gjellerodde	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev øst ved Tønnebæk	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Overdrev/natur ved Kallose	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev Vandborg N	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev Søndervese	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Vurdering af miljøbelastningen til omgivelserne.

Bortset fra enkelte mindre vandhuller i det dyrkede landskab er der ikke beskyttet natur indenfor 1 km fra anlægget. Nærmeste mose og engområde ligger ca. 1300 m NV for anlægget og nærmeste mindre overdrev ligger ca. 1450 m vest for anlægget. Disse naturområder vurderes ikke at blive påvirket af udvidelsen.

B6 Lugtgeneberegninger

Behbyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Nejrupvej 39	0	FMK	96,4	96,4	351,9	Ja
 Nejrupvej 47	0	FMK	96,4	96,4	297,8	Ja
 Knagesvej 16	0	NY	227,2	227,2	1254,6	Ja
 Praestegården, Hove	0	NY	342,3	342,3	1257,1	Ja

Lugtgeneafstande overholdes med stor margin

B7 Eventuelle andre genepåvirkninger

Støj og støjkilder:

Omkring landbrugets driftbygninger afgiver følgende installationer støj, som potentielt kan genere omgivelserne:

	<u>Perioder</u>
Mekaniske ventilationsanlægs motorer:	Døgnet
Kornorringsanlæg:	Høstperioden
Korn- og fodertransportsystemer:	Hovedsagligt dagtimer
Højtryksrensere og kompressorer	Hovedsagligt dagtimer
Husdyrs lydafgivelse:	Hovedsagligt dagtimer
Malkeanlæg	Ved malkning

På kvægejendomme med naturlig ventilation er ventilationsstøj begrænset, her er der dog mekanisk ventilation i gamle stalde i begrænset omfang.

Fodersystemer er hovedsageligt brug af traktorer og fodervogne til og fra ensilagesiloerne udenfor sengestalden og til foderrobot i sengestald og den ældre staldbygning, hvilket typisk sker i 2 perioder dagligt.

Malkeanlæggets tekniske udstyr kan afgive en del støj, men vil være placeret i lydisoleret rum.

Markarbejde kan i spidsbelastningsperioder ved jordbearbejdning og høst foregå hele døgnet.

Tiltag mod støjkilder:

Stationære støjafgivende maskiner kan, hvor det er muligt, isoleres i støjabsorberende maskinrum.

Ved vedligehold af teknisk udstyr og hensigtsmæssig omgang med dyrene skal følgende værdier for støjbelastning overholdes, målt ved nabobeboelser med de tilhørende opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A).

Tidsrum	Grænse dB(A)
Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00	55
Lørdag kl. 07.00 – 14.00	
Mandag – fredag kl. 18.00 – 22.00	45
Lørdag kl. 14.00 – 22.00	
Søn- og helligd. kl. 07.00 – 22.00	40
Alle dage kl. 22.00 – 07.00	

Med placering af ensilageanlæg bag staldanlægget og med relativt langt til nabobebyggelse, vurderes støjgener fra anlægget at være begrænsede

Skadedyr:

Generel bekæmpelse sker ved tiltag, der skal sikre mod etablering af skadedyrsbestande i og omkring anlægget. Dette sker ved tiltag der kan forhindre redebygning, samt ved oprydning og fjernelse af gamle foderrester, herunder ensilagerester ved ensilagesiloerne

Fluegener

Søges undgået ved passende hygiejnetiltag omkring foder og foderopbevaring, og om nødvendigt ved kemisk bekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Gennemføres ved giftudlægning gennemført af autoriseret firma eller kommunal ordning

Med placering af ensilageanlæg bag staldanlægget og med relativt langt til nabobebyggelse, vurderes gener fra fluer og andre skadedyr fra anlægget at være begrænsede

Støv

Da kvægfoder har et relativt højt vandindhold, vurderes støvgener fra foderet ikke at udgøre en belastning overfor naboerne.

Transport

Transport til og fra et staldanlæg kan give støv og støjgener til de nære omgivelser.

Da der ikke er nabobebyggelse umiddelbart nær tilkørslerne til anlægget vurderes der ikke at være problemer i forbindelse med transport til og fra anlægget eller fra de interne transporter rundt på anlægget

Ejendommen ligger ud til offentlig vej udenfor bymæssig bebyggelse. Storre beboelsesområder påvirkes ikke af den umiddelbare færdsel omkring anlægget, idet der er ca. 1,2 km til nærmeste byområde. Ved transport til og fra arealerne øst for Klinkby, vil kørsel dog periodevist finde sted i yderkanten af beboelsesområde.

De drevne arealer ligger indenfor en max. kørselsafstand på ca. 3,5 km. Ca. 1/3 af arealerne er placeret i nær tilknytning til ejendommens staldanlæg.

Kørselsvejen til en del af arealerne krydses af togbanen mellem Lemvig og Thyborøn.

Lysforhold:

Staldanlægget er med sin placering øst-vest placeret så der kun i begrænset omfang vil ses lys fra byzone og samlet beboelsesbebyggelser.

Den påtænkte nye ungdyrstald vil kun i begrænset omfang være oplyst i nattetimerne. Derudover vil den være afskærmet af gylletankanlægget mod nord og kostalden mod syd

B8 Affald og håndtering

Døde dyr

Bortskaffelse: Autoriseret destruktionsanstalt (DAKA)

Udlevering: Ved staldanlægget

Ufarligt emballageaffald

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage. Enkelte specialprodukter leveres som sækkevarer/storsække eller i plastdunke.

Såsåed til markbruget leveres som sækkevarer eller i storsække.

Emballageaffald fra medicinpakninger i begrænsede mængder.

Emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler.

Afdækningsplast fra ensilagepladser eller/og markstakke

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det af den vej. Bedriften er tilmeldt en industriordning med tømning hver 14. dag

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, samt plastdunke og afdækningsplast, bortskaffes de gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Veterinært affald.

Omfatter medicinrester og medicinsk udstyr i form af brugte skalpeller, sprøjter og kanyler.

I landbruget anvender brugeren ikke medicinske præparater, og der opstår ikke vævsaffald, som ved udslip kan udgøre en særlig risiko for det omgivende miljø. I tilfælde af, at der skal anvendes særlige medicinske præparater til særlige behandlinger, som ved sin virkemåde kan udgøre en risiko for det omgivende miljø eller de personer, der håndterer præparatet, foretages behandlingerne af en dyrlæge, som også er ansvarlig for håndteringen af eventuelt affald.

Brugte kanyler, skalpeller og sprøjter vurderes ikke at udgøre en generel miljøtrussel, men skal af arbejdsmiljømæssige årsager, for at undgå skader på medarbejdere, dyr og andre, der håndterer affaldet, håndteres forsvarligt. Opsamling sker derfor i egnede plastbeholdere, som bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Mængden af medicinrester vil være små, idet alt indkøbt medicin normalt vil blive anvendt til behandling. Eventuelle rester bortskaffes via apoteket eller andre godkendte ordninger.

Kemisk emballageaffald

Stammer hovedsageligt fra sprøjtemidler til markbruget, rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder eventuelt fra olieholdige specialprodukter, maling m.m. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Olie og kemikalieaffald

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner sker normalt af faguddannet personale på landbrugsmaskinværksteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene. Den årlige mængde af spildolie på ejendommen er derfor begrænset. Opsamles og bortskaffes gennem olieleverandøren eller gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger. Andet kemikalieaffald i form af malingsrester og andre olieholdige produkter samt specialrengøringsmidler til rensning af maskiner vil normalt kun forekomme i begrænsede mængder. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme.

Sprøjtemiddelrester markbruget.

Mængden af kemikalieaffald fra markbrugets sprøjtemidler søges begrænset ved at begrænse indkøb af sprøjtemidler til, hvad der forventes at blive brugt. Restmængder bortskaffes via kommunal godkendte/anviste ordninger.

Affaldsmængder

Affaldstype	EAK-koder	Affaldsfraktioner	Årlig mængde	Bortskaffelse
Animalsk affald (Døde dyr)	02 01 02		Variierende Skøn: max 8 t	DAKA
Emballage fra sædekorn, foderleverancer m.m.	02 01 09	50.04 52.07	Max 300 kg	kommunal anvist ordning
Emballage rengørings- og desinfektionsmidler	02 01 09	52.07	Max 100 kg	kommunal anvist ordning
Emballage fra sprøjtemidler markbrug	02 01 08 02 01 09	50.04 51.00 52.07	Max. 50 kg	kommunal anvist ordning

Overdækningsplast	02 01 04	52.07 (ikke PVC)	500 kg	kommunal anvist ordning
Spildolie	13 02 05 13 02 06	06.01 06.02 06.14	Max 60 l/år Max opbevaring 200 l i olietromle	Olieleverandør eller kommunal anvist ordning
Malingsrester	08 01 11	03.21 03.22	Begrænset	kommunal anvist ordning
Sprøjtemiddelrester	02 01 08 02 01 09		< 5 kg	kommunal anvist ordning
Medicinrester	08 02 08	05.13	< 0,5 kg (Kvæg)	Apotek
Medicinflasker	18 02 03	51.00 52.07	< 1 kg (Kvæg)	kommunal anvist ordning
Medicinsk udstyr	18 02 01	56.20	< 1 kg (kvægbrug)	kommunal anvist ordning
Andet brændbart affald Træ, bindegarn anden emballage m.m.	02 01 99	62.00 52.07 (ikke PVC) 50.04	500 – 1000 kg	kommunal anvist ordning
Andet ikke brændbart affald, eks. lysstofrør	16 05 05 16 06 01	23.00 79.00	Begrænset	kommunal anvist ordning

BAT og renere teknologi og ressourcebesparende tiltag i kvægbruget

Staldteknologier og BAT.

Spalteskrabere har tidligere været anvendt som teknologi til nedbringelse af ammoniakemissionen for overholdelse af BAT. Miljøstyrelsen har imidlertid efter undersøgelser i Danmark konstateret, at spalteskrabere er uden effekt på ammoniakemissionen, hvorfor teknologien er taget af Teknologilisten og derfor ikke længere kan indregnes som ammoniakreducerende tiltag.

Eksisterende staldanlæg er beregnet og tilladt uden brug af ammoniakreducerende teknologi. Udvidelsen af kostalden sker med fast gulv med skrabere, der anses for BAT, hvorfor BAT-krav ved udvidelsen umiddelbart kan overholdes.

	Stalde	Lagre	Total
Samlert BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	2569	756	3765
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	2569	756	3765
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Fravalg af staldteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet

Gyllekøling

- I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installation af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Forsuring

- Da der er tale om eksisterende staldanlæg vil etablering af forsuring være forholdsvist dyrt. Hertil kommer at påvirkningen af eksisterende beton, der ikke er etableret med henblik på at tåle påvirkningen fra svovlsyre, vil medføre nedbrydning af gyllekanalernes beton.

Overdækning af gylletanke

- Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.
- Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak.
- Det kan være vanskeligt at håndtere omrøring af kvæggylle i tanke med fast overdækning

Andre oplysninger til eventuelt brug ved sagsbehandlingen i det omfang det er krævet

Energiforbrug

	<u>Placering</u>	<u>Forbrug</u>	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Dieselolie	Maskinhus	2500 l tank 1200 l tank	30000 l	30000 l
Fyringsolie		Der er varmegenvinding på ejendommen	150000 kwh	160000 kwh
Elforbrug				

Energisparende foranstaltninger

- Kostalden, ungdyrstalden og kalvehytterne er med naturlig ventilation. Der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er/bliver etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarmning af stuehus og brugsvand
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vandforbrug m³/år

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Drikkevand stalde	8500	8800
Vaskevand stalde	400	400 Hovedsagligt malkeanlæg
Personalefacil./forrum	100	100
Maskinvask m.m. ude	100	100
Bolig	170	170
I alt	9270	9570

Da den væsentligste andel af vandforbruget er drikkevand til husdyrene og forbruget afhænger af foderets vandindhold, kan der forekomme en del udsving i dyrenes vandoptagelse.

Den forventede stigning i forbruget af drikkevand skyldes væsentligst en højere ydelse med en foderomsætning ved malkekoerne.

Vandbesparende tiltag

Da størsteparten af vandforbruget er drikkevand er besparelsesmulighederne begrænsede

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Vandforbruget registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Management

Produktion og forbrug af udsæd, foder, godning og andre hjælpestoffer tilrettelægges og følges ved brug af planlægnings og opgørelsessystemer udviklet af landbrugets organisationer

Egenkontrolprogrammer

Månedlig kontrol af gylletankenes tilstand, flydelag og fyldningsgrad

Periodekontrol af produktion og forbrug

Udarbejdelse af godningsregnskaber jf. lovgivningens krav hertil

Spildevandsmængder m³/år

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Staldrengøring (malkeanlæg)	400	400
Maskinrengøring/vaskepladser	100	100
Sanitært fra driftsbygninger	50	50

Spildevand tilledt gylletanke

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Staldrengøring og malkeanlæg	400	400
Vaskepladser	100	100

Spildevandsafledning

Husholdningsspildevand og sanitært spildevand fra driftsbygningerne ledes til mekanisk rensning med nedsivning på ejendommen.

Transporter

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Dyretransport til anlægget	26	26
Dyretransporter fra anlægget	52	52
Mælketransporter	200	200
Fodertransporter til anlægget	52	52
Afgrødetransporter fra anlægget		begrænset
Gylletransporter offentlig vej	300	350

Til ovenstående kommer derudover interne transport med markredskaber til og fra de drevne arealer, herunder hjemtransport af afgrøder til foderbrug i besætningen.

Risikoelementer vedrørende miljøforhold

Gylleudslip:

Gylleudslip vides at være en risikofaktor ved uheld med pumpeudstyret eller brist af selve beholderen.

Jævnlig inspektion af gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand.

Sikre at pumpeudstyr ikke peger udenfor gylletanken, når udstyret ikke er i brug, samt afmontere pumpeudstyret fra selve gylletankene efter endt udbringning.

Gennemføre de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Gennemføre de månedlige kontroller af tankenes flydelag tilstand og fyldning.

Olie og kemikalieudslip

Kan opstå ved uhensigtsmæssig placering af olietanke og kemikalier, hvor der er risiko for udlob på bar jord eller til vandløb/dræn.

Søges undgået ved, at olietanke og farlige kemikalier placeres på fast plan bund uden afløbsmulighed til omgivelserne.

Brand:

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer.

Risiko for udslip af giftige stoffer under brand.

Søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Giftudslip

Sprøjtemidler og andre miljøskadelige stoffer opbevares i indrettede rum uden afløb, så udslip kan opfanges, hvor uheldet sker.

Tiltag ved uheld:

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Udslip til omgivelserne søges begrænset ved egen indsats indtil hjælp når frem. F.eks. blokering af afløb til dræn og opdæmning mod udslip til vandmiljøet, hvor muligt.

Kemikalier:

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr.

Begrænset anvendelse på kvægejendomme med stor grovfoderproduktion

Placering: I indrettet giftrum.

Håndtering: Af uddannet personale med sprøjtecertificat.

Oplag af olie og andre kemikalier:

	<u>Placering:</u>	
Dielsetank	Maskinhus	1200 l og 2500 l
Motorolie	Maskinhus	max 200 l

Spildolie   Maskinhus   max 200 l
Rengøringsmidler   ved malkebutikkens teknikafdeling

Foderopbevaring:

Ensilage: Ansøgt = nudrift
              Der er ca. 2000 m³ ensilageopbevaring fordelt i 4 køresiloer + randarealer ca. 1000 m²
              Anlægget får evt. egen opsamlingstank for overfladevand med mulighed for direkte
              udspredning herfra jf. reglerne herfor.

Andet foder:

Opbevares i ny lade og silohus, samt kraftfoder i udendørs siloer ved kostalden.
Der søges om yderligere at etablere et foderhus på 375 m² på nordsiden af kostalden

Diverse:

Foranstaltninger ved ophør af produktionen:

Staldene og foderlagre tømmes og rengøres. Gylle udbringes i overensstemmelse med
husdyrgødningsbekendtgørelsen. Den fremtidige anvendelse af anlægget vurderes.

Udbringingsarealerne.

Bedriften råder harmoniarealer og gylleaftaler, som sikrer at husdyrgødningen af sættes i
overensstemmelse med gældende lovgivning.

Hensigtsmæssig drift og renere teknologi:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere vil være orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres og dokumenteres.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- Staldene er væsentligt med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer
- Der anvendes moderne teknologi i malkestald og koletank med henblik på at undgå overforbrug af rengøringsmidler og el.

- Vakuumpumpen til malkeanlægget er relativt ny. Ved eventuel udskiftning vil blive anvendt energibesparende system.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Varme fra mælkekøleanlægget genbruges til opvarmning af stuehus og brugsvand

Opbevaring af gødning:

- Tankene søges tømt en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Dybstrøelse opbevares i mødding på fast bund jf. regler for opbevaring i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og i markstak for komposteret dybstrøelse
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Udbringning af husdyrgødning:

- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker
- Gyllen udbringes med slæbeslanger i kornafgrøder, hvor nedfældning vil skade afgrøden.

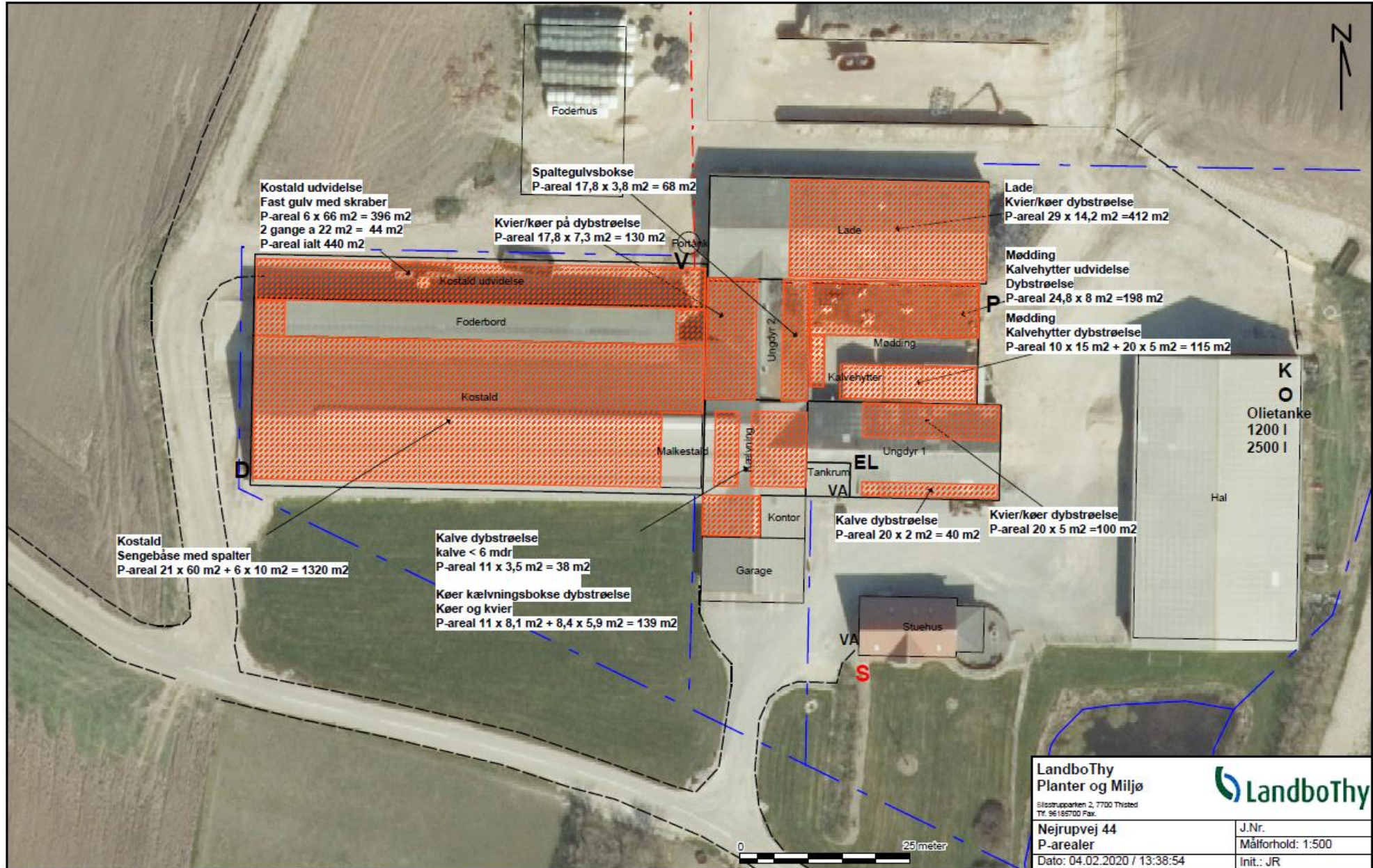
Fodring

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for kvægfodring
- Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet

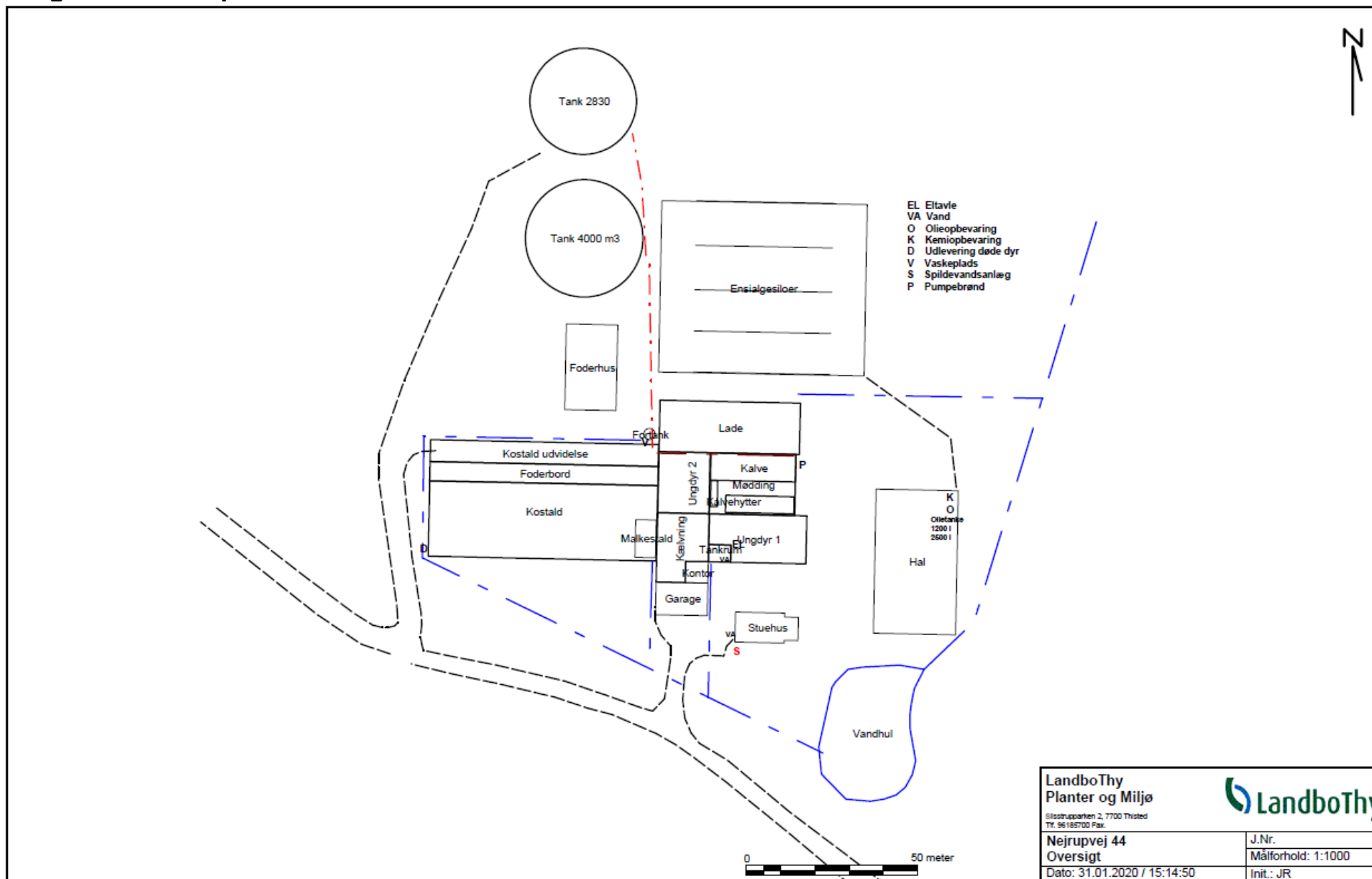
Staldteknologier

- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.
- Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.
- Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.
- Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn.
- Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.
- Der er installeret skrabere på det eksisterende spaltegulv i kostalden

Bilag 2: Oversigtskort med produktionsareal

Bilag 3: Situationsplan med afløbsforhold

LandboThy Planter og Miljø		
<small>Silkeborgvej 2, 7700 Thisted Tlf. 96185700 Fax.</small>		
Nejrupvej 44 Oversigt	J.Nr. Målforskel: 1:1000	
Dato: 31.01.2020 / 15:14:50	Init.: JR	

Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr

Stuefluen (*Musca domestica*) er den almindeligste flue på gårde med især kvæg- og svin og den kan være yderst generende for både dyr og mennesker – specielt inden døre i vores hjem.

Næst efter stuefluen i hyppighed kommer den blod-sugende stikflue (*Stomoxys calcitrans*), der specielt forekommer på kvæggårde og i besætninger med svin, hvor dyrene går på strøelse. Derudover optræder der på gården flere mindre betydende arter, såsom den lille stueflue (*Fannia canicularis*), som især kan være et problem på og omkring pelsdyrfarme og ved hønserier. Der findes en særlig vejledning for denne flueart og problemstilling, se eventuelt denne. Sidst i denne vejledning findes et særligt afsnit om stuefluer i hønsestalde. Endvidere er også medtaget to fluearter som er til gene og har stor økonomisk betydning for græssende kvæg i sommermåneder; plantagefluen (*Hydrotaea irritans*) og den lille stikflue (*Haematobia irritans*).

Stuefluen og stikfluens overordnede biologi er på flere områder sammenfaldende. Derfor vil beskrivelsen nedenfor primært omhandle stuefluens levevis og kun, hvor de to arter afviger i relation til deres bekæmpelse vil dette blive anført.

Levevis og skade

For at kunne anvisne principper for fluebekæmpelse må fluernes levevis kort gennemgås. Når man ved,

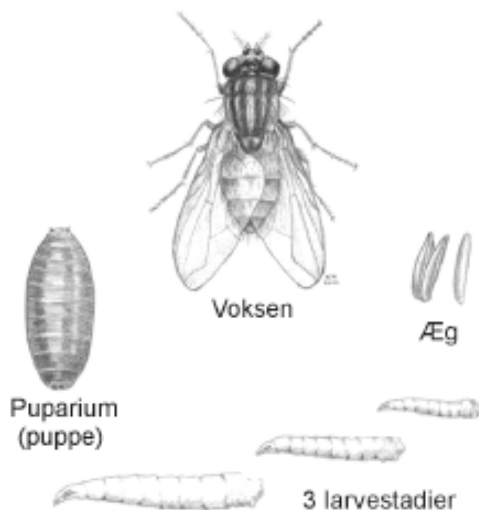
Navn:	Stuefluen (<i>Musca domestica</i>) og stikfluen (<i>Stomoxys calcitrans</i>)
Udseende:	Stuefluen er mørkegrå, 8-9 mm og med fire mørke længdestriber på brystets rygside. De lyssky larver, 3-9 mm er hvidlige til grumset gullige, med to mørke ånderør bagtil og et tilspidset hovedparti. Puparierne (kaldes ofte pupper) er brune til rødlige og 5-6 mm. Den voksne flue sidder ofte med hovedet nedad i hvile. Stikfluen, 6-7 mm ligner meget stuefluen, men kendes ved at have en fremadrettet sylformet stiksnabel, vingerne holdes mere adskilt hvorved fluens fremtoning er mere trekantet. Larven (3-9 mm) og puparium (4-5 mm) ligner meget stuefluen. Den voksne flue sidder ofte med hovedet opad i hvile.
Skade:	Stuefluen generer ved at sprede sig fra staldene til naboerne. På bedriften generer den dyrene og skaber et dårligt arbejdsmiljø i stalden. Den kan også være en kilde til spredning af smitte. Stikfluen er først og fremmest til gene, da både hanner og hunner stikker for at suge blod. De kan påvirke mælkeydelse og tilvækst af husdyr.

hvordan fluerne udvikles, og hvor de forekommer, kan man bedre bekæmpe dem.

Stuefluer lægger især deres æg i gødning - jo friskere, jo mere tiltrækkende. Gødningen må dog være nogenlunde fast, ellers drukner larverne. Selv gylle (især svinegylle) har ofte et flydelag der er tykt og tørt nok til, at fluelarverne kan overleve. Derimod tyder ikke meget på stuefluen udvikles i gylle beholdere. Stuefluerne yngler navnlig i gødning af svin, høns, kalve og heste, hvorimod ren gødning fra køer syntes mindre egnet.

Udviklingen fra æg og til voksen stueflue tager en til to uger afhængig af temperaturen i gødningen, kortest udviklingstid er ved 30-35 °C. Ved temperaturer over 45 °C dør larver og pupper. I figur 1 ses stuefluens udvikling.

Blot 8-16 timer efter at æggene er lagt klækker de, og små larver kravler ud i den friske gødning. På mindre end en uge vokser de bevægelige, hvide larver sig 10-12 mm store, og herefter forpupper de sig. Dette sker ved at larvens hud trækker sig sammen og danner et hylster - et puparium (populært kaldes disse for pupper). Inde i pupariumet dannes efter nogle få dage selve fluens puppe. Det som vi mennesker normalt opdager, er derfor de 5-6 mm

Fig. 1. Stuefluens udvikling. Æggene lægges i gødning, og her lever larverne og vokser sig store, hvorefter de forpupper sig til 5-6 mm lange, tøndeformede puparier. Inde i pupariumet forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Tegninger: K.-M Vagn Jensen.

lange brune til rødlige, tøndeformede og ubevægelige puparier. Ofte ser man flere hundrede puparier ligge i hjørner af bokse eller på fodergangen, hvor nu stuefluelarverne finder egnede forpupningssteder. Puparierne kan ikke som larverne kravle væk hvis forholdene pludselig bliver ugunstige ved f.eks. mangel på ilt eller hvis temperaturen ikke længere er optimal. I puppen, forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Når fluerne efterfølgende er brudt ud af deres puparier, parrer de sig, og efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Gennemsnitslevetiden for de voksne fluer er sandsynligvis mindre end en uge.

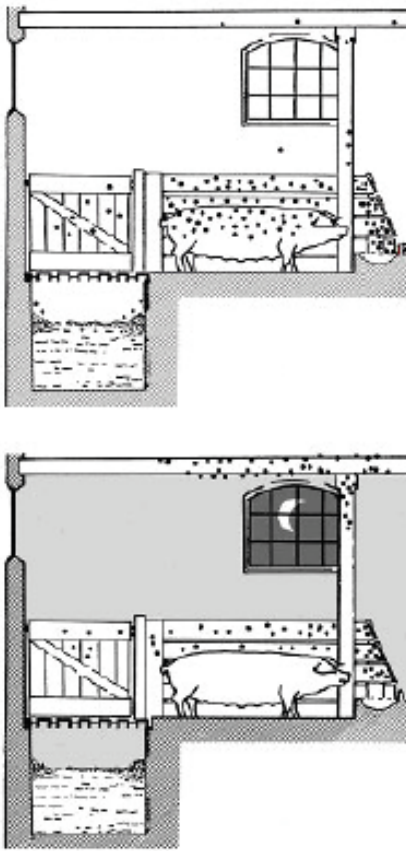
De voksne stuefluer sidder om dagen gerne på svin og kreaturer - se figur 2. De sidder også på de nærmeste skillevægge, stolper eller omkring fodertugget. Skinner solen ind ad vinduerne eller stalddøren, sætter fluerne sig gerne i solstrålerne, ligesom de tit sidder på smågrisenes varmelamper, på malkeanlæg og andre varme steder. Jo varmere en hunflue kan få det, jo hurtigere udvikles æggene, og jo flere æg kan den lægge. Derudover har undersøgelser vist, at mange af fluerne kan kurere sig for sygdomme ved at opholde sig ved de høje temperaturer (se nedenfor).

Om natten sidder stuefluerne på vægge og træværk og rør, der afgrænser båsene. Fluerne kan også sidde på stolper og på loftet, hvis det ikke er for højt oppe. Helst sidder de så tæt på dyrene som muligt. Stuefluen lever af husdyrenes foder, men sutter også f.eks. sved, sekreter og mælk, hvor det er muligt. Fluen lever hovedsagelig af sukker, men hunfluen skal have protein for at kunne lægge æg.

Om efteråret stiger den relative luftfugtighed i stalden, når det bliver køligere. Der breder sig da ofte en svampesygdom (flueskimmel) mellem fluerne, og de døde fluer ses siddende på stolper og vægge med benene ud til siderne og snablen suget fast til underlaget. Sygdommen er helt ufarlig for husdyr og mennesker, men kan reducere antallet af fluer kraftigt.

I danske stalde findes foruden stuefluen som nævnt også en anden slags flue, nemlig stikfluen. Denne flue lever i modsætning til stuefluen af at suge blod på dyrene. Stikfluer yngler især i kostalde og i stalde med ungkreaturer, i fugtige rester af kraftfoder, ensilage, halm og gødning. Stikfluen kan som før nævnt også optræde i større antal i svinestalde ved ophobninger af halm og gødning.

Stikfluen ligner stuefluen til forveksling, men kendes fra denne på, at den har en fremadrettet sylformet stiksnabel. Denne stiksnabel kan dog være vanskelig at se for utrænede øjne. Stikfluen synes også mere trekantet end stuefluen pga. vingernes mere spredte stilling. Ofte sidder stikfluerne samlet i loftet

Fig. 2. Skematisk tegning, der viser stuefluernes fordeling i en svinestald om dagen (øverst) og om natten. Fluerne er om dagen koncentreret på svinene, på skillevæggene og over truget. Om natten er der ingen fluer på dyrene, men stadig mange på den øverste del af stolperne.

over dyrene, hvorfra de bevæger sig ned og suger blod på dyrene. Hvis man er i tvivl er det en god idé at indfange nogle få individer, der så kan inspiceres på nært hold. Her kan stikfluens sylformede stiksnabel tydeligt erkendes.

Forebyggelse og bekæmpelse

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Dette er det primære for at undgå masseforekomst af fluer i stalde, medens de forskellige former for aktiv bekæmpelse hovedsageligt bruges som et supplement, når det af forskellige grunde kan være vanskeligt alene at forebygge. Selv mange moderne stalde er ikke hensigtsmæssigt indrettet med henblik på en nem og effektiv fjernelse af gødning og foderrester. Allerede når nybygninger eller ombygninger planlægges sammen med byggefirmaer, bør disse hensyn til fluer medtages.

God hygiejne indebærer, at man dagligt fjerner rester af gødning og foder nær skillevægge og langs kanter af render til automatiske gødningsanlæg. Den daglige rengøring er af stor vigtighed, således at der ikke finder en ophobning sted af gamle foderrester eller gødning.

Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger mere end en uge. Særlige flueproblemer kan opstå i spaltegulvsstalde for svin. Svinegylle danner altid flydelag, og dette er tykkest og mest flueegnet, hvor der suppleres med strøelse. Selv i slagtesvinestalde med fuldt spaltegulv kan gyllen producere masser af fluer. Uden bygningsmæssige ændringer kan dette reduceres ved konstant omrøring af gyllen eller ved behandling med larvebekæmpende midler – larvicider (herom senere).

Er flueplagen koncentreret til de varme perioder, er det sandsynligt, at møddingen er hovedkilden, med mindre en hastig undersøgelse med en greb og en lygte i svinestierne og kalvebokse viser, at der er mange larver og puparier. Men også flueudvikling på møddingen kan forebygges.

I dag ses sjældent gammeldags stablede møddinger nær gården, men hvor de stadig forefindes kan de udbygges trinvist, således at den friske gødning har så lille overflade og så stor dybde som muligt. Hvis det er praktiske muligt og overdække den friske overflade af møddingen med en tyk presenning, er dette en meget effektiv metode til at forhindre flueudvikling. Presenningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, og fluelarver dør som nævnt ved temperaturer over 45 °C.

Udlæggermøddinger kan vanskeligt overdækkes. Har man gødning fra flere stalde eller staldafsnit, bør den mest flydende gødning, for eksempel gødning fra køer, udtages sidst.

Nedenfor er beskrevet forskellige muligheder for aktiv fluebekæmpelse. Hvilken metode der vælges må afhænge af de aktuelle forhold. Er der f.eks. tale om et lokalt flueproblem af kortere varighed, kan dette måske klares med nogle få nedsprøjtninger med et forstøvningsmiddel (aerosol). Er der tale om et generelt flueproblem af længerevarende og årligt tilbagevendende karakter, er en systematisk og forebyggende indsats nødvendig. Det vil her være relevant at tænke i anvendelse af larvicider eller måske biologisk bekæmpelse med udsætning af rovfluer eller snyltehvepse i stalde.

I visse stalde kan der i perioder ses masseforekomst af andre fluer. Især kan der i nogle svinestalde optræde store mængder af de kun 3-4 mm store bananfluer (*Drosophilidae*), som hurtigt opformerer

i stort tal i fugtige foderrester. Som regel kan bekæmpelse foretages ved at fjerne de fugtige foderrester eller om nødvendigt ved brug af larvicider evt. i kombination med aerosoler mod de voksne fluer.

Mekanisk bekæmpelse

Fluefangere med lim, som fluerne klæber fast i, når de lander, er en velkendt metode. Ved placering og valg af type limfælder skal man være opmærksom på, at det kan skabe problemer hvis svaler yngler i stalden, idet de voksne fugle indfanges i limen. Lysfælder der udsender ultraviolet lys er en anden mulighed. Lyset kan komme fra en pære eller fra et lysstofrør der tiltrækker fluerne.

Disse former for mekanisk bekæmpelse kan nogle steder hjælpe med til at reducere antallet af fluer. Men fælles for dem alle er, at de ikke alene kan bekæmpe en flueplage i staldene.

Biologisk bekæmpelse

Ved biologisk bekæmpelse prøver man at udnytte de fjender, som fluerne har i forvejen. I Danmark fungerer biologisk bekæmpelse af fluer i nyere svinestalde med spaltegulv, hvor der rutinemæssigt anvendes rovfluer (*Hydrothaea aenescens*), hvis larver lever som rovdyr på f.eks. stuefluens larver. De voksne rovfluer opholder sig under spaltegulvet og derfor normalt ikke til gene for dyr eller mennesker. I varme perioder, hvor temperaturen kommer op i nærheden af 27-30 °C kan gyllefluen virke generende, da de voksne fluer søger op fra spaltegulvet. Gyllefluer er ikke effektive ved brug på fast gødning. Undersøgelser udført her i landet har vist at en snyltehveps, *Spalangia cameroni* (2-3 mm) kan holde antallet af stuefluer og stikfluer på et acceptabelt lavt niveau i stalde med dybstrøelse. Den opnåede effekt af snyltehvepsen er størst hvis den udsættes tidligt i fluesæsonen (april-maj) og derefter ca. hver 14. dag frem til september/oktober.

Kemisk bekæmpelse - Resistens

Ved brug af kemiske metoder til fluebekæmpelse kan der udvikles resistens (nedartet modstandsdygtighed) over for midlerne. Det er muligt at undgå eller i det mindste at forsinke udviklingen af resistens.

Dette gøres bedst ved 1) at lære at leve med en lille fluebestand i staldene, 2) kun at foretage en kemisk bekæmpelse når det er nødvendigt, 3) ikke at søge en total bekæmpelse med kemiske midler, 4) at anvende de rigtige midler på de rigtige steder og tidspunkter (se nedenfor) og 5) periodevis at undlade kemisk bekæmpelse og 6) at skifte mellem midler med forskellige aktive stoffer.

Kemisk bekæmpelse – Typer af midler

Kemisk bekæmpelse af stuefluen og stikfluen vil ofte indgå i et større bekæmpelsesprogram, hvor også de

sanitære foranstaltninger er medtaget (se ovenfor). Nedenfor gennemgås de forskellige muligheder for kemisk bekæmpelse. Midlerne er som udgangspunkt alle godkendt til formålet af Miljøstyrelsen, efter at deres effektivitet er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Den grundlæggende metode ved kemisk bekæmpelse er brug af larvicider. Disse midler har endnu ikke medført udvikling af resistens. Som supplement kan anvendes smøremidler, plader med granulat, og aerosoler. Man skal være opmærksom på at smøremidler og plader med granulat ikke kan anvendes til bekæmpelse af stikfluer.

Larvicider. Midler som forhindrer larverne i at gennemføre deres udvikling til voksne. Dræbes derfor fluerne allerede i larvestadiet, ses ingen voksne fluer. Midlerne anvendes hvor gødningen ligger i en længere periode, f.eks. i gødningskældre, gyllekkanaler med flydelag og i kalvebokse.

Behandlingen foretages på den friske gødning med passende mellemrum i fluesæsonen. Information om behandlingshyppighed mm. kan altid findes i brugsvejledningen for produktet. Ved behandling af møddingen med larvicider skal man primært koncentrere sig om den friske gødning, da fluerne ikke yngler i gødning, der er ældre end 2-3 uger. Behandling af møddingen er kun nødvendig i de perioder af året, hvor temperaturerne kommer over 10-15 °C.

Smøremidler og plader med granulat - ædegifte.

Smøremidlerne er midler som indeholder gift og sukker, der smøres ud på stolper, forværk, øverst på skillevægge og lignende steder. Anvend kun midlerne, hvor der er mange fluer og stor aktivitet. Midlerne kan også smøres på ophængte papplader, strimler, lister og lignende. Mal i smalle, lodrette striber. Lignende midler kan også købes, hvor fabrikanten allerede har påført giften på plader som så er lige til at hænge op. Sørg altid for, at midlerne holdes udenfor dyrenes og små børns rækkevidde.

Rigtigt anvendt giver smøremidler en god fluereduktion, forudsat at man ikke giver fluerne alt for gode muligheder for at formere sig. Dette kan f.eks. gøres ved samtidig, at anvende larvicider. Anvendes smøremidlerne rigtigt, kan udviklingen af resistens undgås eller forsinkes. Som allerede nævnt ovenfor så kan disse midler ikke anvendes mod stikfluer, da disse fluer ikke tiltrækkes af sukker, men kun suger blod.

Aerosoler. Forstøvningmidlerne har en øjeblikkelig dræbende virkning, men ingen langtidsvirkning. De anvendes f.eks. på særligt varme dage, eller når travlhed i marken har forhindret en effektiv udmugning.

For at sikre sig imod udvikling af resistens, bør midlerne ikke anvendes hyppigere end en gang om

ugen. Det er meget normalt alligevel, at se resistens opstå lokalt på en enkelt gård.

Fluebekæmpelse i hønsestalde

I hønserier hvor fuglene ikke har adgang til at skrabe i gødningslaget/strøelsen og æde pupper og larver, kan der undertiden være voldsomme flueproblemer.

Smøremidler og aerosoler

Kemisk bekæmpelse af de voksne fluer kan i hønsestalde finde sted med smøremidler og aerosoler. Smøremidler kan i burhønserier anvendes på diverse endeflader, men må suppleres med udsømming på ikke-absorberende plader, som ophænges i gangene mellem burrækkerne. I nethønserier kan pladerne ophænges f.eks. langs æglægningskasserne, eller der kan smøres direkte udvendigt på disse kasser. Aerosoler kan anvendes, når ventilationen er afbrudt, og bør ikke anvendes hyppigere end én gang om ugen, da man ellers hurtigt vil få resistensproblemer.

Larvebekæmpelse

Larvebekæmpelse vil være den dominerende måde til bekæmpelse af fluer i hønsestalde. I burhønserier kan larverne leve i gødningen, i gylle eller skrabe kanaler og i gødningen på de plader, som sidder under burene og midlertidigt tilbageholder gødningen. Selv såkaldt "vådgødning" er hist og her tør nok til, at fluelarverne kan leve der.

Gødningen på prelpladerne kan skrubes ned udefra, og det må gøres ugentligt i sommerhalvåret. Falder gødningen i en skrabe kanal, skal anlægget aktiveres i løbet af samme uge. Ved våd gylle kan det være nødvendigt at tilføre ekstra vand i begge ender af kanalen. Vil man undgå for megen vandtilsætning, kan man bruge et larvicid enten til opløsning i vand eller som granulater.

Fluer på kvæg ved udbinding

Disse fluer opdeles i stikkende fluer (primær den lille stikflue), der suger blod på kvæg og gør dyrene urolige, og sugende fluer (primær plantagefluen), der besøger sår, yver og øjne. Specielt de sugende fluer kan overføre forskellige sygdomme. De vigtigste af disse fluebårne sygdomme er øjenbetændelse og sommermastitis (fluestik).

Midlerne til beskyttelse af kreaturerne mod disse fluer findes i form af plastic-øremærker imprægneret med insekticid, som spreder sig ud på dyrets overflade. De fleste af disse øremærker kan påsættes ved udbinding, hvis man ønsker at beskytte kreaturerne mod fluer hele sæsonen. Hvis de skal beskytte mod sommermastitis, sættes mærkerne på den sidste uge i juni. Mærkerne skal fjernes, når kvæget kommer på stald af hensyn til fare for resistensudviklingen hos fluerne i stalden.

Der findes også væsker med midler, der kan hældes på ryggen af kreaturerne. Disse midler er effektive i ca. en måned, efter at dyrene er behandlet. De stikkende fluer har vist sig at være særligt følsomme for behandling med insekticid, men også antallet af de andre fluearter falder. Derimod beskytter midlerne ikke mod massive angreb fra kvægmyg (Simuliidae).

Forebyggelse

Udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig halm!

Bekæmpelse

Biologisk bekæmpelse med brug af gyllefluer kan anvendes med stor succes i mange svinestalde med spaltegulve og flydelag. Snyltehvepse kan anvendes, hvor der ophobes fast gødning over en længere periode såsom kalvebokse og større arealer med dybstrøelse

Kemisk bekæmpelse med brug af larvicider kan med held anvendes, hvor der ophobes gødning over en længere periode eller hvor der ophobes utilsigtede mængder af organisk materiale i svært tilgængelige områder

Voksne fluer kan nedsprøjtes ved brug af aerosoler i forbindelse med et ønske om hurtig reduktion af fluer. Bør dog kun anvendes lejlighedsvis

Voksne fluer kan ligeledes bekæmpes med smøremidler eller granulat (ædegifte), der indeholder et lokkemiddel indeholdt gift. Kan anvendes hele året.

En oversigt over alle godkendte bekæmpelsesmidler findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/>

Det kan være vanskeligt, at få alle relevante midler vist med de enkelte søgekriterier. Det skulle dog være muligt at få de fleste frem i søgerubrikken "anvendelse" og her f.eks. søge på "stalde". Alternativt prøv at søg på "fluer" eller "fluelarver".

Fortegnelse over de forskellige tilladte aktivstoffer i Danmark, der må benyttes til bekæmpelse af fluer på husdyrbesætninger.

Type og aktivstof	Kommentarer
Larvebekæmpelsesmidler	Forebygger ved at stoppe larvernes udvikling til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Velegnede til rutinemæssig brug på steder, hvor det er vanskeligt at fjerne gødning
Cyromazin	
Diflubenzuron	
Triflumuron	
Smøremidler - ædegifte	Sukkerholdige ædegifte til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Langtidsvirkende
Thiamethoxam	Lav risiko for resistens
Spinosad	Velegnet til løbende bekæmpelse af voksne fluer gennem hele fluesæsonen
Imidacloprid	
Azamethiphos	
Forstøvningsmidler	Kontaktgifte mod voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Nedbrydes hurtigt
Pyrethrin I og II	Lavrisiko for resistens
	Velegnede til at løse et akut opstået flueproblem på gården
Sprøjtemidler	Ingen godkendte midler til brug i stalde Langtidsvirkende kontaktgifte mod voksne fluer.
	Nedbrydes langsomt
	Høj risiko for resistens

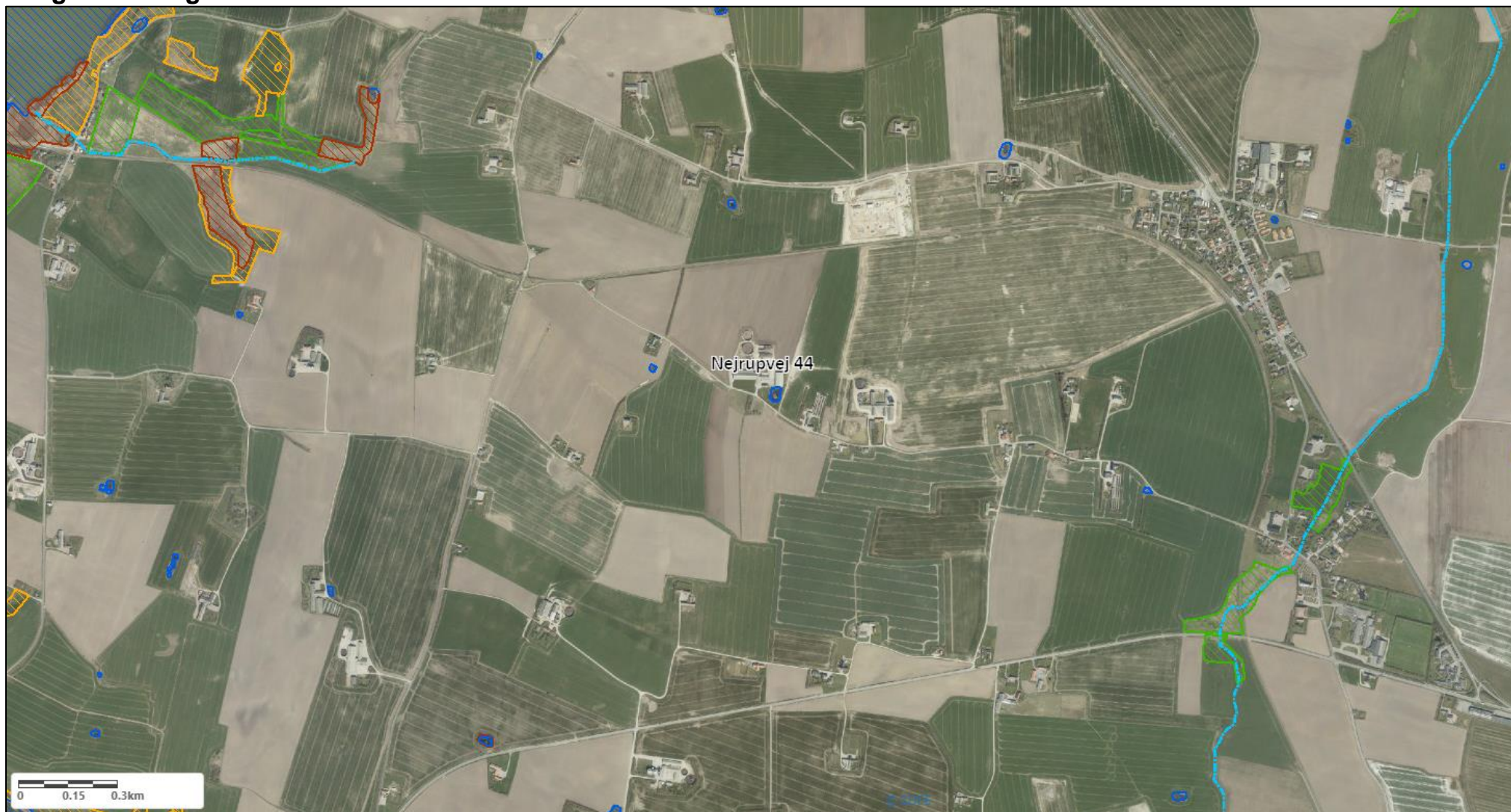
4. juni 2014

Bilag 5: Ammoniakdepositionsregninger på nærtliggende natur

Deposition af ammoniak på kategori 3-natur og anden beskyttet natur. Værdierne for hvert beregningspunkt i læseretningen er: totaldeposition, merdeposition i forhold til nudrift og merdeposition i forhold til 8-årsdrift [kg N/ha/år]. Kortudsnit fra www.husdyrgodkendelse.dk, skema 217 088. Blå skraveringer er søer og grøn er eng, begge naturtyper er § 3-natur. Brune skraveringer er mose og orange er overdrev, begge naturtyper er kategori 3-natur.

Bilag 6: Oversigtskort over området

Kortudsnit fra <https://arealinformation.miljoeportal.dk/>. Blå skraveringer er søer, grøn er eng, brun er mose, orange er overdrev og stiplede lyseblå linjer er vandløb.

Bilag 7: Miljøkonsekvensrapport

MILJØKONSEKVENSRAPPORT LANDBRUG

Beskrivelse af det ansøgte:

Placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender

Der søges om miljøgodkendelse af en mindre udvidelse af det eksisterende anlæg til malkekvæg.

Produktionsanlægget er beliggende på adressen Nejrupvej 44, 7620 Lemvig i åbent landskab i landzone med landbrug. Der er tilkørsel direkte til den offentlige vej Nejrupvej med en mindste afstand på 180 m til nærmeste nabo mod øst

Anlægget består af nuværende kostald til malkekøerne med sengestald med spalter og skrabere (1320 m²), opstaldning af goldkøer og opdræt på dybstrøelse (974 m²) samt et begrænset areal med spaltegulvsboks (68 m²). Kostalden udvides med 440 m² sengestald med drænet fast gulv og skrabere samt 198 m² med dybstrøelse i kalvehytter. Herved stiger produktionsarealet fra 2362 m² til 3000 m², en stigning på 638 m²

Der er uændret to gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 1721 m² med samlet kapacitet på 6830 m³

Anlægget ligger ikke indenfor beskyttelseszoner eller linjer i landskabet, som er kan påvirkes af udvidelsen. Anlægget ligger umiddelbart ud til Nejrupvej med nærmeste afstand til nabo mod øst på 180 m. Det vurderes ikke at naboer generes til og frakørsel til anlægget. Ekstern trafik vil hovedsageligt foregå i dagtimerne indenfor normal arbejdstid.

Afstand til nærmeste nabo, der har landbrugspligt, er 185 m mod øst.

Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er 238 m mod vest, mens nærmeste samlede bebyggelse sammenfaldende med nærmeste byzone er ved Klinkby ca. 1200m ØNØ for anlægget. Nærmeste beskyttede ammoniakfølsomme kategori 3-natur er en mose 1288 m NV for anlægget og et overdrev 1459 m vest for anlægget. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev ved Vandborg 1968 m syd for anlægget og et overdrev ved Sønderve se ca. 2000 m vest for anlægget, Nærmeste kategori 1 hede ved Gjellerodde ligger ca. 6,3 km NØ for anlægget og der er ca. 7 km til et kategori 1 overdrev ved Kappel Hovedgård mod øst.

Landskabeligt laves tilbygningerne indenfor bestående byggefelt afskærmet af bestående bygninger. ændringerne vurderes derfor ikke at påvirke den nuværende fremtoning i landskabet væsentligt.

Ansøgers forventede virkning på miljøet:

Lugt

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenegrænserne til naboer, samlede bebyggelser og byzoner i nærheden af produktionsanlægget er overholdt med stor margin.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret genseafstand (m)	Korrigeret genseafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Nejrupvej 39	0	FMK	96,4	96,4	351,5	Ja
 Nejrupvej 47	0	FMK	96,4	96,4	298,1	Ja
 Knagesvej 16	0	NY	227,2	227,2	1255	Ja
 Præstegården, Hove	0	NY	342,3	342,3	1257,6	Ja

Det vurderes derfor at omgivelserne ikke påvirkes væsentligt af lugtgener fra produktionsanlægget.

Støv

Kvægstalde vurderes ikke at afgive væsentlige mængder støv fra husdyrholdet, idet foder normalt indeholder tilstrækkelig fugt til at binde materialet sammen.

Til og frakørsel på grusbelagte tilkørselsveje kan afgive støv, men på nærværende ejendom ligger anlægget umiddelbart op til asfalteret offentlig vej, hvorved kørsel på grusbelagte tilkørselsvej er begrænset ved ejendommens anlæg. Hertil kommer, at der er relativt langt til nærmeste nabo. Det vurderes ikke at omgivelserne vil blive påvirket af væsentlige støvgener fra anlægget.

Støj

Da der er naturlig ventilation i stort set alle stalde, vil der ikke forekomme støj fra ventilatorer.

Ved foderblanding og tilkørsel af afgrøder til anlægget, kan der forekomme støj fra traktorer og andre maskindrevne redskaber. Dette er dog periodisk i dagtimerne og i høstperioder.

Da der er relativt langt til nærmeste nabobeboelser, vurderes støj ikke at genere i væsentligt omfang.

Menneskers sundhed

Der findes ikke i Danmark sygdomme i malkekvægholdet, som ved nærhed til produktionen kan påvirke mennesker. Skulle der i Danmark opstå en situation, hvor der er mistanke om overførsel af sygdomme fra kvæg til mennesker, er håndteringen af sådanne underlagt den veterinære lovgivning, hvor de veterinære myndigheder vil håndtere situationen. Det vurderes ikke at sundhedsforhold i besætningen vil påvirke mennesker omkring anlægget.

Samlet vurderes det, at malkekvægproduktionen, med dens beliggenhed i forhold til naboer, ikke lugtmæssigt, støvmæssigt, støjmæssigt og sundhedsmæssigt udgør en risiko for menneskers sundhed.

Ammoniak

Alle krav til overholdelse af maksimale depositions krav i ammoniakfølsom natur overholdes

NH₃-N-udledningen til nærmeste kategori 1 natur er 0,0 kg NH₃-N/år og dermed mindre end 0,2 kg NH₃-N/ha/år, som er grænseværdien for NH₃-N udledning til kategori 1 natur, hvor der er kumulation med 2 eller flere ejendomme, jf. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1261 af 29/11 2019, §26.

Total-udledningen af NH₃-N til nærmeste kategori 2 natur er 0,0 kg og mindre end 1 kg/ha/år, hvilket er den acceptable grænse for udledning angivet i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1261 af 29/11 2019, §27.

Påvirkningen af nærmeste kategori 3 natur er 0,1 kg NH₃-N/år i et moseområde 1300 m NV for anlægget, hvilket ikke vurderes at kunne påvirke området.

Da grænseværdier for udledning af NH₃-N til beskyttet ammoniakfølsom natur er overholdt vurderes NH₃-N udledningen fra anlægget ikke at medføre væsentlige ændringer i tilstanden af omkringliggende ammoniakfølsom natur.

Der er anden §3 natur i form af to vandhuller henholdsvis ved anlægget og ca. 230 m vest for anlægget. Da vandhullerne vil være præget af tilløb af vand fra de omgivne markarealer vurderes staldanlæggets bidrag ikke at kunne ændre på forholdene i de pågældende vandhuller.

Særligt beskyttede arter

Særligt beskyttede plante- og dyrearter omfattet af bilag IV i EU's Habitatdirektiv (92/43 EØF af 21-05-1992) kan have voksested, levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området omkring produktionsanlægget.

Følgende arter kan sandsynligvis forekomme i området:

Odder	Stor vandsalamander
Birkemus	Spidssnudet frø
Vandflagermus	Butsnudet frø
Troldflagermus	Strandtudse
Dværgflagermus	Markfirben
Sydflagermus	Bæklampret

Størstedelen af arterne vil sandsynligvis ikke have permanent levested umiddelbart ved eller i nærheden af produktionsanlægget, som følge af intensivt dyrkede arealer og menneskelig aktivitet. Anlæggets påvirkning af omkringliggende beskyttede naturarealer overstiger ikke gældende krav, hvorfor det ikke bør påvirke potentielle leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Derudover sker der ingen væsentlige fysiske ændringer i anlægget, som kan ændre på den fysiske beskaffenhed af eventuelle levesteder for beskyttede arter, idet udvidelserne holdes inden for nuværende byggefelt.

Kilder:

Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Faglig Rapport nr. 635 (2007). Danmarks Miljøundersøgelser.

Overvågning af arter 2004-2011. Videnskabelig Rapport nr. 50 (2013). Nationalt Center for Miljø og Energi.

Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rastekområder. (2010). Miljøministeriet og Videnscentret for Landbrug.

Danmarks Miljøportal, kortmateriale over arter fundet i forbindelse med myndighedernes naturovervågning. <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>.

Samlet vurderes det ikke at udvidelsen og driften af kvægbesætningen giver en væsentlig belastning af omgivelsernes natur. Både fordi der er relativt langt til natur, der kan påvirkes af ammoniak fra anlægget og fordi beregninger viser, at depositionen af ammoniak fra anlægget i følsomme naturtyper er væsentligt under afskæringskriterierne.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgte virkning på miljøet:

Følgende managementmæssige forholdsregler er taget på husdyrbruget: Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via årlige opgørelser fra leverandører, der udarbejdes gødningsregnskab og redegøres for udbringning af handels- og husdyrgødning, området omkring ejendommen holdes ryddeligt og rent, området omkring siloer og foderanlæg rengøres jævnligt, for at undgå uhygiejniske forhold og udbringning af gylle foregår primært i dagtimerne og ikke på søn- og helligdage. Følgende fodringsmæssige forholdsregler er taget på husdyrbruget: Foder optimeres i overensstemmelse med nyeste viden om optimeret næringsstofindhold.

Følgende forholdsregler er taget for vandforbruget på husdyrbruget: I større flokke tildes vand fra drikkebrug, som begrænser vandspild Vandinstallationerne kontrolleres dagligt, småreparationer udføres med det samme eller der tilkaldes service,

Følgende forholdsregler er taget for gylleopbevaring og -udbringning på husdyrbruget:

Gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand kontrolleres jævnligt, pumpeudstyr drejes ind over gyllebeholderen, når udstyret ikke er i brug, lovpligtig 10-års tank-kontrol overholdes, udbringningen af gylle foregår i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsen, udbringning planlægges så der tages hensyn til naboer, udbringning afpasses afgrødernes behov og udbringning undgås på vandmættede marker og skrånede marker med hældning mod vandløb.

Følgende tiltag planlægges ved husdyrbrugets eventuelle ophør: Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg tømmes og rengøres, husdyrgødningen bortskaffes efter gældende regler, gyllebeholdere rengøres og sløjfes, foderbeholdere og -anlæg tømmes og restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. bortskaffes efter gældende regler.

Alternative løsninger:

Der er tale om produktion i et eksisterende anlæg, hvor der ønskes en begrænset udvidelse indenfor det eksisterende byggefelt. Der er derfor ikke vurderet på andre alternative løsninger.

Udvidelsen sker med staldsystemer, der overholder krav til BAT.

I det eksisterende anlæg vurderes det ikke muligt at installere yderligere ammoniakreducerende teknologi på økonomisk acceptable vilkår, der er proportionale i forhold til den opnåelige reduktion af $\text{NH}_3\text{-N}$ -udledningen. Med baggrund heri er BAT fravalgt som følger: Gylleforsuring er fravalgt, da forsuring i gyllekanaler ikke er økonomisk eller teknisk muligt, uden en markant ombygning af de eksisterende anlæg. Stalde og gødningsanlægs alder og udformning medfører derudover, at der ikke kan stilles garanti mod korrosions- og syreskader.

Ikke teknisk resume:

Det eksisterende produktionsanlæg til malkekvæg ønskes udvidet fra 2362 m² produktionsareal til 3000 m² produktionsareal. Der ændres ikke på bygningers udformning eller indretning i det eksisterende staldanlæg. Tilbygningerne sker, så de holdes indenfor eksisterende byggefelt.

Arealet af bedriftens gyllebeholdere er uændret på 1821 m², og der kan fortsat henlægges husdyrgødning på pladsen med kalvehytter. Det samlede produktionsareal medfører en $\text{NH}_3\text{-N}$ deponering på 0,0 kg $\text{NH}_3\text{-N}/\text{år}$ i tættestliggende kategori 1 natur, mens tættestliggende kategori 2 og 3 natur påvirkes med hhv. 0,0 og 0,1 kg $\text{NH}_3\text{-N}/\text{år}$. Særligt udpegede Bilag IV arter forventes ikke at have permanent levested i umiddelbar nærhed af produktionsanlægget pga. intensivt dyrkede arealer og menneskelig aktivitet og vurderes derfor ikke at påvirkes af produktionsanlægget. Lugtgeneafstande til nærmeste nabobeboelser og samlede bebyggelser er overholdt jf. beregninger i husdyrgodkendelse.dk og produktionsanlægget vurderes derfor ikke at give anledning til uacceptable lugtgener i omgivelserne. Ligeledes vurderes støv og støj ikke at forekomme i generende grad fra produktionsanlægget, da der er truffet foranstaltninger for at hindre dette. Negativ påvirkning af menneskers og dyrs sundhed tilstræbes undgået gennem sundhedsstyring og medicinbehandling i henhold til gældende lovgivning og gennem forholdsregler for at undgå udslip af miljøskadelige stoffer fra produktionen. Det omgivende miljø og klima beskyttes gennem anvendelse af teknologier i stalde og gødningslagre, der anses som BAT. BAT er dog i visse tilfælde fravalgt med begrundelse i, at der er tale om eksisterende anlæg, hvilket medfører at indførelse af BAT er ude af proportion med miljøeffekten heraf. BAT kravet på ejendommen er overholdt med en margin på 0 kg $\text{NH}_3\text{-N}/\text{år}$. Der tages på de omkringliggende arealer under intensiv landbrugsdrift vare på landskabets særlige strukturer og kendetegn som f.eks. fortidsminder med relevans for Danmarks kulturarv. Ved evt. ophør af produktionen, rengøres staldene og bygningernes videre brug vurderes. En evt. nedtagning af bygninger udføres efter de på nedtagningstidspunktet gældende regler.

Bilag 8: Beredskabsplan

Beredskabsplan Nejrupvej 44

1. INDLEDNING
2. TELEFONNUMRE BEREDSKAB
3. BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS
4. OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS
5. KEMIKALIE- OG OLIESPILD, INSTRUKS
6. STRØMSVIGT, INSTRUKS
7. STOPHÄNER OG HOVEDAFBRYDERE
8. TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Bilag: Oversigt over ejendommen

Udarbejdet af Jørgen Røhrmann, LandboThy

1. INDLEDNING

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ejer/driftsleder og øvrige ansatte og udleveres til indsatsleder og/eller miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, [el_lign.](#)

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig på bedriften.

Beredskabsplanen opbevares i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes i staldens forrum.

Bagerst i beredskabsplanen findes kortmateriale over ejendommens:

- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring).
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede).
- Drænbrønde / regnvandsbrønde / afløb.
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn.
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn.
- Elafbrydere
- Flugtveje for dyr / frigørelse mm.
- Udlevering døde dyr
- Spildevandsudledning

Husk!

Ved store uheld ring altid 1 1 2

Ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl ring 1 1 2.

Efter brand mm. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

2. TELEFONNUMRE BEREDSKAB

Hændelse	Tilkald	Kontakt	Telefon
Primær hjælp			
Ulykke med personskade	Ambulance	Alarmcentralen	1 1 2
Brand	Brandvæsnet	Alarmcentralen	1 1 2
Miljøudslip	Beredskabet	Alarmcentralen	1 1 2
- Gylleudslip			
- Kemikalieudslip			
- Anden forurening			
Kontakt altid	Ejer/Driftsleder	Jeppe Stephansen	60 49 82 59
Sekundær hjælp	Hvad	Hvem	Telefon
Miljø mm.	Falck	Vagtcentral	70 10 20 30
Miljø mm.	Maskinstation	Offersgaard Maskinstation	23 30 73 20
Brand, miljø mm.	Elektriker	Lomborg Installationsforretning	97 81 03 61
Lækage på rør	Smed/VVS	Houe Smed og VVS	97 83 63 02
Skader på dyr	Dyrlæge	Dyrlægegruppen Vestjylland	97 88 95 00
Sygdom personale *	Lægevagten	Hospitalsafdelingen Lemvig	78 43 00 00
Miljø	Kommune	Lemvig Kommune	96 63 12 00
Foder	Leverandør	Hornslyd Købmandsgård	75 68 73 00

* Uden for egen læges åbningstid

3. BRAND-OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp:

1) Tilkald brandvæsnet RING 112 og oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne - hvor mange.
- Om dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget.

2) Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse ildens spredning ved at lukke døre og vinduer.

3) Kontakt besætningssejer, Jeppe Stephansen på tlf. 60 49 82 59.

4) Modtag brandvæsnet, udlever denne beredskabsplan og oplys:

- Om tilskadekomne eller dyr, der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder.
- Brandens omfang.
- Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukkere (se kort).
- Vand (se kort).

4. OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken:

1) RING 112 og oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

2) Kontakt besættingssejer, Jeppe Stephansen på tlf. 60 49 82 59.

3) Kontakt miljømyndighederne ved Lemvig Kommune på tlf. 96 63 12 00.

4) Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til drænbønd, kloak, vandløb [el. lien](#).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer [el. lien](#), afhængigt af mængden af gylle.

5) Modtag brandvæsenet / miljømyndighederne og udlever denne beredskabsplan.

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Halmballer
- Teleskoplæsser
- Minilæsser

5. KEMIKALIE-OG OLIESPILD, INSTRUKS

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie:

1) RING 112 og oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

2) Kontakt besættingssejer, Jeppe Stephansen på tlf. 60 49 82 59.

3) Kontakt miljømyndighederne ved Lemvig Kommune på tlf. 96 63 12 00.

4) Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbønd, kloak, vandløb [el. lien](#).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer [el. lien](#), afhængig af mængde og art.

5) Modtag brandvæsenet / miljømyndighederne og udlever denne beredskabsplan.

På ejendommen findes følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Snittet halm til opsugning af væsker

6. STRØMSVIGT, INSTRUKS

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åbent.
- Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper el. lign.
- Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til forsyningselskabet Jysk Energi på tlf. 96 10 66 77 og forhør om varigheden af udfaldet.
- Iværksæt evt. opstart af nødstrømsgenerator.

7. STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. findes noteres på oversigt over ejendommen bagerst i bilag.

Vand

- Hovedhane findes vest for stuehus
- Stophane findes i malkeum

Elektricitet

- Hovedafbryder findes kalvestald
- El-tavle findes kalvestald
- Nye sikringer opbevares ved hovedtavle
- Der bruges automatsikringer

8. TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

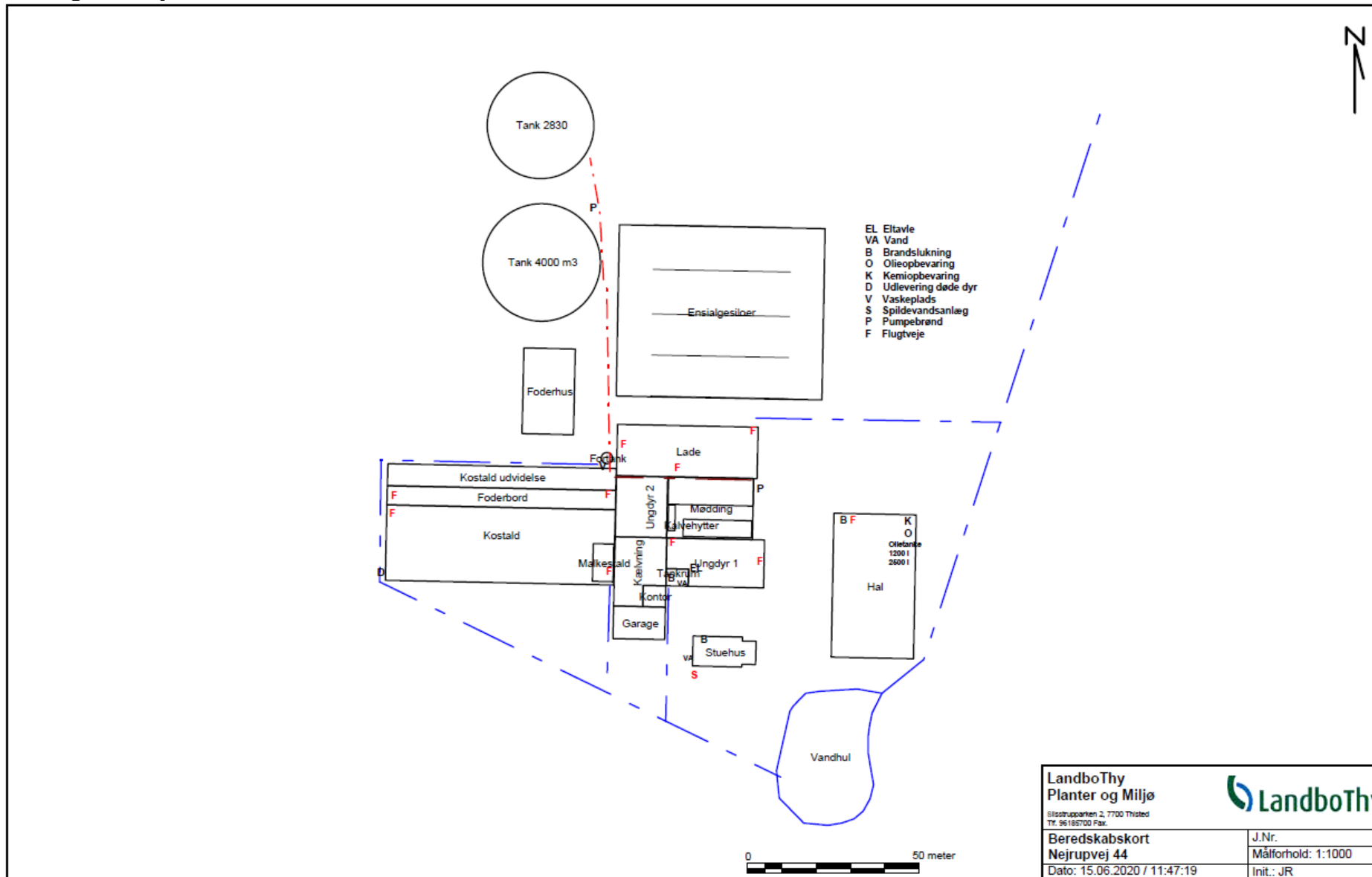
Gode råd / huskeliste

- Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.
- Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastikasse (eks. en køleboks) er velegnet.
- Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
- Medbring altid en mobiltelefon således, at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
- Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.
- Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Oversigt over ejendommen

LandboThy Planter og Miljø <small>Silkeborgvej 2, 7700 Thisted Tlf. 96185700 Fax.</small>		
Beredskabskort Nejrupvej 44		
Dato: 15.06.2020 / 11:47:19		J.Nr. Målforshold: 1:1000 Init.: JR